Ke stažení ZDARMA od 16. května 2018

eCanis.cz

05/2018

Poitevin miluje až za hrob…

První pomoc při přehřátí

Populační genetika

Stopujeme přesně!

Tetanus!

Briard dovede „vzít“ za práci i dnes!

Milí čtenáři,

uteklo to jako voda, měsíc s měsícem se opět sešel a vy máte „v rukou“ již letošní páté číslo našeho kynologického magazínu eCanis. Jsme rádi, že jste stále s námi, fandíte nám, posíláte své postřehy, dotazy i příspěvky (není nad zpětnou vazbu), diskutujete na Facebooku i přímo pod články na webu a hlavně neustále roste váš počet. To nás velmi motivuje k tomu vytvořit pro vás ještě lepší časopis, než na jaký jste byli doposud zvyklí.

A jak to chceme udělat? Snažíme se především pružně reagovat na aktuální kynologické dění, průběžně rozšiřujeme tematické spektrum článků, hledáme další zajímavé partnery ke spolupráci a připravujeme pro vás i různé novinky. Jistě jste si všimli, že jsme během uplynulého měsíce na našem webu spustili nově například treibballový online kurz nebo veterinární poradnu. V následujících dnech se můžete těšit i na poradnu stopařskou, do obou pak můžete prostřednictvím naší redakce zasílat své dotazy. Již brzy rozjedeme také další soutěže o hodnotné ceny ve spolupráci s firmou VAFO PRAHA, s. r. o. A nejen to! Vyplatí se tedy pravidelně sledovat naše internetové a facebookové stránky a rovněž i náš Instagram!

A co přináší květnové čtení? Samozřejmě velkou porci informací i zábavy! Celým měsícem nás bude provázet impozantní francouzský poklad jménem briard. V rubrice méně známých plemen se podíváme „na zoubek“ ušlechtilému a velmi vzácnému poitevinovi. Chovatelů jsme se tentokrát zeptali na jejich názor ohledně stříhání a holení dlouhosrstých plemen psů a podobnou otázkou se zabývá i naše psí kadeřnice. Zákonitosti populační genetiky nám podrobněji přiblíží Ing. Luděk Novák. Přehřátí – velmi aktuální problematika současných teplých dní je pilotním tématem našeho nového seriálu o první pomoci. MVDr. Lucie Veselá se ve své veterinární rubrice věnuje možná trochu podceňovanému, ale na druhou stranu i velmi nebezpečnému onemocnění s názvem tetanus. Neméně zajímavým bude i rozhovor s úřadující mistryní světa v bikejöringu Marcelou Čapkovou. A chybět rozhodně nemohou ani pravidelné seriály o přesném stopování nebo o dalších osudech zachráněné fenky Darinky.

Takže přátelé, na počtenou…

Michaela Weidnerová
weidnerova@ecanis.cz

FOTO NA TITULNÍ STRÁNCE

Brian Badrias's Darling
nar. 20. 3. 2007
o. Zsabo du Mas de Chantranne
m. Artemis Badria´s Darling
Výstavy:
Slovenský šampion, Český šampion, Grandšampion, Interšampion, Šampion šampionů, Klubový šampion.
Zkoušky:
ZZO, ZM, BH, ZVV1,2, FPr1, 2 3, IPO1, 2, 3, ZPS-1, UPr1, SCHh1, HWT-TS, IHT1, 2, 3, ZVOP. Nejlepší pastevec 2016 a 2017, klubový šampion práce, první briard, který na území ČR složil nejvyšší pasteveckou zkoušku.
Chov.: Adriana Babicová
Maj.: Jitka Šerkopová

Obsah čísla 5/2018

2 Úvodník

Plemena
4 Briard dovede „vzít“ za práci i dnes! / Martina Mikulová, Marcela Fišáková
11 Kouzelná stvoření, která milují až za hrob... / Iveta Panýrková
13 Kdo je kdo?

Chov
15 Chovatelé, co říkáte? „Je podle vás správné holit nebo stříhat dlouhosrstá plemena psů?“
18 Populační genetika / Ing. Luděk Novák

Rozhovory
20 Pořádně jsme si to užili... / Iveta Panýrková

První pomoc
23 Jak účinně zasáhnout při přehřátí psa? / Kateřina Šponarová

Pachové práce
25 Stopujeme přesně – 7. díl /Kateřina Houšková

Veterina
30 Tetanus není radno podceňovat! / MVDr. Lucie Veselá

Péče o psa
33 Proč pejska trimovat a ne holit? / Jarmila Kašparová

Útulky
35 Moje štěstí Darinka aneb Další velká výhra! /Jana Kristková

Tiráž

Briard dovede „vzít" za práci i dnes!

Netradiční vzhled, radostný projev při jakékoli činnosti a schopnost pobavit sebe i své okolí – tak to je briard. Plemeno, jenž má stále místo v srdcích svých příznivců. A ačkoliv už dnes není tak velmi rozšířené a nepotkáváme jej běžně na ulicích, víme, o jaké psy se jedná. Pojďme se tedy podrobněji podívat na tyto skvělé pastevecké psy.

zdroj fotografie www.beaugencybriards.co.uk

I Napoleon vlastnil briarda…

Briard, oficiálním názvem **Berger de Brie** patří mezi pastevecká plemena. Briard je známý už po staletí, kdy jej vlastnili tací velikáni, jako byli například Karel Veliký, Napoleon, Thomas Jefferson, Lafayette a Kellerovi, ti všichni měli briarda. Tohoto starobylého pasteveckého psa také využívala francouzská armáda jako hlídače, posla a vyhledávače zraněných vojáků především díky jeho dobrému sluchu. Briard se stal známým po výstavě psů v Paříži v roce 1863 zásluhou vylepšeného vzhledu, toho dosáhli tehdejší chovatelé křížením s beauceronem a pudlem. Za své jméno vděčí Aubrimu z Montdidieru, člověku, který doufal, že vlastní prvního briarda, nebo francouzské provincii Brie, ačkoliv z ní asi nepochází. Ještě dnes slouží jako pastevecký pes, stejně jako vyhledávaný společník.

Kamenný portál nad vchodem dnes již neexistující katedrály v městě Montdidier ve francouzském dopartmentu Somme, přenesený na místní radnici, malba nad krbem v zámku v Montargis a legenda o rytíři Aubry de Montdidier, úkladně zavražděném za vlády Karla V. (1364 – 1380) Richardem de Macaire jsou konkrétní indicie opravňující obdivovatele briardů k závěru, že když ne přímo toto plemeno, tak alespoň ovčácký pes tohoto typu se rozhodně ve Francii vyskytoval již v době vrcholného středověku.

zdroj fotografie www.beaugencybriards.co.uk

Historie chovu v českých zemích

Také briard našel v roce 1969 „svého člověka“ ještě v tehdejším Československu. Prvním psem tohoto plemene, který vstoupil na půdu ČSSR, se stala plavá fena Sibelle des Philippiques, zakladatelka chovu v první chovatelské stanici briardů „Bohemia-Sibelle“. Dne 7. října 1971 přivádí Sibelle na svět první vrh plavých briardů, otcem se stal francouzský plemeník Roscius des Elfes de Malouse. Plavý Atlas z tohoto spojení je určen jako zakladatel 1. linie briardů v ČSSR, partnerkou se mu stává plavá Francouzka Jocaste des Philippiques.

Briard se mezi ostatními plemeny neztratí. Mezi jedinci tohoto plemene je již několik Světových vítězů, Světových vítězů mladých i veteránů. Na výstavách v zahraničí se briard z českého chovu rozhodně neztratí.

Atlas Bohemia Sibelle pes z prvního vrhu briardů u nás a zakladatel první linie.

Od roku 1976 jsou tedy briardi vedeni jako pracovní plemeno se všemi povinnostmi i právy, jež k tomu přináležejí. Od roku 1976 také rychleji vzrůstá chovatelská základna a k původním čtyřem vrhům z let 1971 – 1975 přibývají další. Okruh zájemců o plemeno a jeho chov se rozrůstá, což se příznivě projevuje v počtu zápisů do plemenné knihy.

V roce 1986 byl založen Klub chovatelů briardů a ve stejném roce se uskutečnila 1. speciální výstava briardů v Bratislavě. V této době je na území ČSSR šedesát sedm chovatelských stanic, ale pouze dvacet sedm z nich je aktivních (na Slovensku jsou tři stanice, jedna z toho aktivní). Klub chovatelů briardů se rozdělil v roce 1990 a od té doby se český a slovenský chov vyvíjí zcela odděleně.

Nejde přehlédnout…

Krásná, drsná, dlouhá srst pokrývající velké a mohutné tělo **briarda**, z něj činí psa, jenž si vždy vyžádá pozornost okolí. Navzdory své velikosti se **briard** pohybuje lehce a mrštně. Ostatně o tom vypovídá i množství psích sportů, které s ním lze provozovat.

Co nám říká standard?

Briard je „rustikální“ pes. Přímý překlad rustikální zní venkovský. Tímto pojmem se myslí zdravé a silné zvíře s dostatkem substance, se silnými kostmi. Briard nesmí být přejemnělý, nesmí vypadat jako afgán, ale přitom musí být elegantní.

Délku těla standard přímo neurčuje, stanoví pouze to, že briard je delšího formátu, délka těla je tedy větší než jeho výška. V průměru by tedy briard měl být o 10% až 15% delší, než je jeho výška.

Barva – standard říká, že všechny jednotné barvy jsou přípustné s výjimkou bílé a mahagonové nebo kaštanově hnědé. Ve skutečnosti jde však pouze o dvě základní barvy – černou a plavou. Z černé se odvozují ještě barvy břidlicová a šedá. U plavé barvy může jít o žlutě-, červeně-, hnědě plavou, ale vždy by měla být v teplém odstínu a na celém těle jednotná.

Jedním z typických znaků jsou u briarda jeho paspárky. Na zadních nohách má tedy dvojité paspárky. Tyto se skládají z kostní části a drápu. Existuje mnoho variant tvarů paspárků, jak můžete vidět na obrázku.

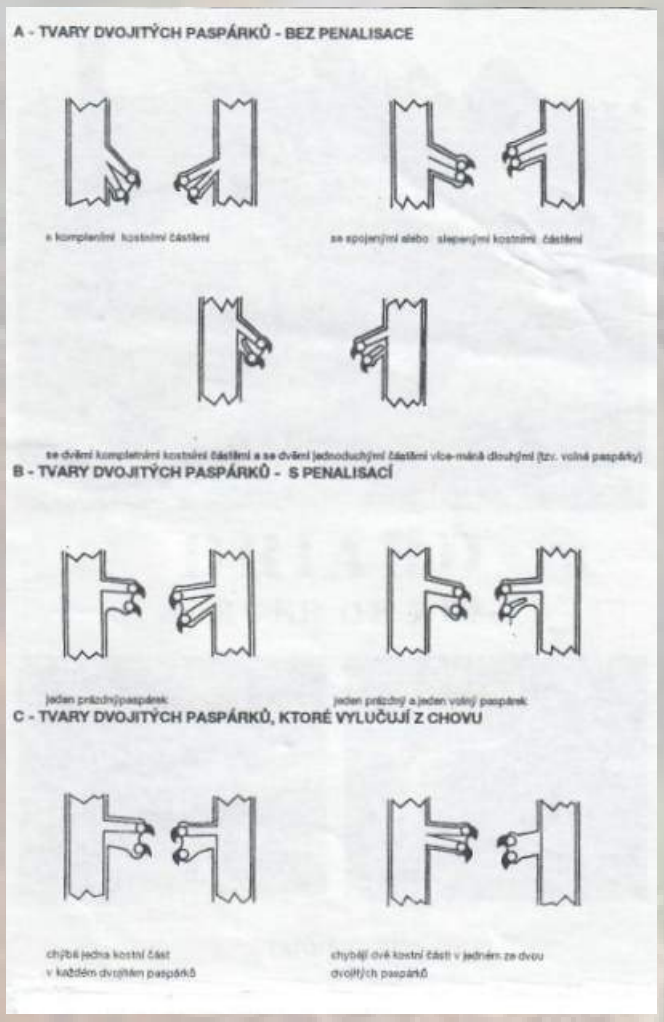

Není snadné popsat povahu briarda, tak alespoň několika větami...

Pro jeho původní využití, tedy pasení ovcí, byly chovány dva typy těchto psů. Jednak to byl pes, který stáda neúnavně obíhal, byl neustále v pohybu, musel mít hodně sil a byl schopný se samostatně rozhodovat, a pak pes, který zůstával po boku ovčáka a prováděl úkoly jen na jeho pokyn. Dnešní briard je směsí obou typů. Podržel si mnoho původních povahových vlastností. Je velmi inteligentní, učenlivý a samostatný. Potřebuje zaměstnat, aby se nenudil, jinak se začne bavit sám. A věřte, že výsledek takové činnosti se vám většinou líbit nebude. Je závislý na „svém člověku“, a pokud má možnost, neúnavně ho následuje na každém kroku. Briard má sklon k dominantnímu chování a při zanedbané výchově se může stát, že se v dospívání bude snažit doma „šéfovat“. Dokáže být tvrdohlavý, ale je i velmi citlivý. Při správné výchově je to milý a věrný společník.

Jak náročná je socializace a výchova?

Se štěňátkem, které si přivezeme domů z námi vybrané chovatelské stanice, bychom měli začít hned „pracovat“, samozřejmě přizpůsobit vše věku mladého pejska, ale základem je, že co nechceme nebo chceme, aby dospělý briard dělal, mu musíme ukázat hned od mala. Velmi důležité je seznamovat štěňátko postupně s lidmi, ostatními psy a dovolit mu zkušenost seznámit se. Hlavně se nesmí podporovat agrese či přílišná nedůvěra a klidným (někdy důraznějším) vedením štěňátko usměrňovat.

Briard je aktivní pes a proto vše ho je možné učit přes činnosti a hry, které má rád. Musíme mu dát možnosti pro získání dobrých zkušeností.

Nenechte štěněti projít žádné věci, které mu později chcete zakázat. Velmi rychle z roztomilého štěňátka vyroste tvrdohlavý puberťák, který se bude pokoušet o vylepšení své pozice ve „smečce“. Každý briard je silnou osobností a tak je potřeba ho brát. K jeho výchově se musí přistupovat zodpovědně a každý případný trest musí být spravedlivý, ke křivdám je velmi citlivý. O tom, že není zase tak těžké briarda zvládnout, svědčí i fakt, že převážnou většinu z nich vlastní ženy.

Briard může být prima parťákem i dítěti

Soužití briarda s dětmi bývá většinou bezproblémové. Dítě i briard mají v podstatě stejnou potřebu hry a pohybu, takže se rychle stanou společníky, ale je bezpodmínečně nutné psovi i dítěti jasně vysvětlit pravidla vzájemného soužití, na jejichž dodržování vše závisí. Psa hned od začátku musíte naučit, že si s dítětem nesmí hrát příliš hrubě, a dítě se zase musí naučit, že psovi nemá brát hračky. Do dětského pokoje by pes neměl mít přístup, je to území dítěte, kde ho nesmí obtěžovat, a pes má zase svůj určený prostor, kde najde bezpečné „útočiště“ před dítětem.

Další pravidlo, na které by majitel neměl nikdy zapomenout, je to, že dospělého psa nesmí malé dítě komandovat, a to hlavně v nepřítomnosti dospělého. Briard je dominantním psem a nerad si nechává poroučet od každého okolo, což zase děti rády dělají. Nejdůležitější je, aby dospělý majitel věděl, že všechna odpovědnost je jen na něm. Od samého začátku musí psa naučit, že trvá na tom, že na dítě nikdy nezaútočí, ani se mu nepostaví. Pak se ho do jisté míry naučí i poslouchat.

Hlídání se učit nemusí

Je to od přírody pes, který svého pána, rodinu a majetek hlídá bez toho, aby se to musel učit. Je mylné se domnívat, že když mladému psovi zamezíme kontakt s cizími lidmi, že bude lépe hlídat. Dobrý poměr k lidem spolu s vrozenou nedůvěrou dělá z briarda výborného hlídače. Jako u každého plemene jsou i výjimky, které milují všechny lidi, tedy i ty, které by neměly.

Hodí se pro řadu psích sportů

Briard je stále zařazen mezi služební plemena, ale pro tuto činnost se nikdy příliš nevyužíval. Jedním z důvodů byla náročnější údržba, ale hlavně to, že velmi špatně snáší dril výcviku policejních a vojenských psů a změnu majitele. Všeobecně platí, že monotónní úkol, který se neustále opakuje, není nic pro briarda. Klasickému služebnímu výcviku se věnuje stále méně majitelů briardů, ale našli pro něj využití v mnoha psích sportech, jako jsou agility, coursing, obedience a v poslední době i víkendy s „pasením oveček“. Jsou i majitelé, kteří se úspěšně věnují záchranářství.

Briard „lvem“ salonů?

Pokud milujete pořádek, asi by bylo dobré si pořádně rozmyslet, zda je právě briard tím pravým psem pro vás. Krom toho, že se jedná o nádherného psa s dlouhou srstí, znamená to i fakt, že si domů budete přinášet řadu nečistot, jako jsou větvičky, bodláky apod.

Za krásně osrstěným a učesaným briardem se každý se zalíbením ohlédne, za neudržovaným jedincem se ohlédne také, ale pocit bude mít jiný. Každý, kdo si briarda pořídí, musí tedy počítat s tím, že péče o jeho srst nějaký ten čas zabere. Srst tvoří jemnější kratší podsada a dlouhá krycí srst, která by měla být silná a suchá tzv. kozí (i když není tak tvrdá), při promnutí mezi prsty šustí.

S návykem na česání začínáme už od malého štěňátka, i když nám bude připadat, že ještě není co česat. Pro tento účel poslouží kartáč, každý den stačí této činnosti věnovat tak pět minut. Česání je potřebné nejen pro udržování srsti, ale je také důležitou součástí výchovy.

Pro koho je toto plemeno vhodné?

Briard je velký pes, který má nejen krásnou srst, ale i povahu. Proto budoucí majitel musí počítat s péčí o jeho dlouhé chlupy, které vypadají úplně jinak, když se proběhne loukou plnou bodláků. Vyžaduje kontakt se svým majitelem, proto není vhodný do kotce. Je to ale všestranný pes, který je vděčný za společnou práci, či zábavu se svým páníčkem. Může dobře fungovat jako pracovní nebo ovčácký pes, ale i jako pouhý společník pro aktivní majitele. Vždy se doporučuje novým zájemcům zajet se podívat do chovatelské stanice a seznámit se s briardy raději předem.

O briardovi se dá všeobecně říct, že patří ke zdravým plemenům. Sleduje se dědičnost dysplazie kyčlí, CSNB (kongenitální stacionární noční slepota) a také vyšetření na ektopický uretr. Velké množství chovných jedinců má dnes také genetické testy DNA.
Briard se dožívá průměrně dvanácti let.

Kam letos za briardy?

12. 5 - 13. 5. 2018	Klubová výstava a Selectione
28. 9. – 29. 9. 2018	MČR IPO FO a FB
28. 9 – 30. 9. 2018	3. Mistrovství v pasení
6. 10. 2018	Speciální výstava

Text: Martina Mikulová, Marcela Fišáková
Foto: Iveta Dupalová, Veronika Šerkopová, Vladka Králová, Jitka Šerkopová, Ches Vlaminck, Therese Sangberg, Karin Rohanová, Iva Markvartová, Adriana Babicová, ch.st. Heaven Devil

Briard v číslech

Rok 1863 – předvedení na výstavě psů v Paříži, která ho proslavila
Rok 1969 – první briard dovezený do tehdejšího Československa
Rok 1971 – první vrh briardů u nás
Rok 1976 – od tohoto roku jsou briardi vedeni jako pracovní plemeno psů
Rok 1986 – založení klubu chovatelů briardů
Rok 1990 – došlo k rozdělení chovatelského klubu na český a slovenský
Rok 1991 – první světový vítěz plemene Arrow Vigo
Rok 2002 – první vítěz prestižní výstavy ve Francii Carlos Arte Cassari

Briard patří k plemenům, kterým se kupírovaly uši!

Kupírování uší je u nás od roku 1993 zakázané zákonem na ochranu proti týrání a od roku 2003 platí i zákaz vystavování kupírovaných psů.

Vlevo psi s kupírovanýma ušima. Vpravo je současná podoba dnešních psů s ušima, které se nekupírují.

Země původu: Francie

Skupina FCI: 1. skupina FCI - psi ovčáčtí a pastevečtí (s výjimkou švýcarských salašnických plemen) Sekce 1 – psi ovčáčtí, s pracovní zkouškou.

Použití: Společenský pes

Celkový vzhled: Briard je pes odolný, pohyblivý, svalnatý, vyvážené tělesné stavby, živý a ostražitý.

Barva: Vyskytuje se zbarvení černé, plavé, plavé s příměsí černé (uhlované, od mírné do střední intenzity) často s maskou, šedé nebo modré. Zbarvení teple plavé může vykazovat na koncových partiích světlejší odstín (plavá s pískovou). Zbarvení černé, šedé a modré mohou mít také tyto partie zbarvené světlejším odstínem. Všechny barvy mohou mít větší či menší příměs šedé.

Výška: psi od 62 cm do 68 cm v kohoutku, feny od 56 cm do 64 cm v kohoutku.

Kontakt: Zastřešujícím klubem pro plemeno je Briard klub ČR www.briardclub.cz

Standard: č. 113 naleznete na www.ecanis.cz

Kouzelná stvoření, která milují až za hrob…

Není to tak dávno, co jsme si na eCanis povídali s váženou chovatelkou porcelánů paní Svatavou Beránkovou. Tato dáma však nechová jen jedno atraktivní a u nás málopočetné plemeno, ale rovnou dvě. A tak jsme si dovolili ji opět „přepadnout" s cílem dozvědět se něco více o vzácných poitevinech.

Svatavo, ta otázka sice padla již v našem prvním rozhovoru, ale určitě ne všichni ho četli. Připomeňte nám tedy, proč taková volba?

Toto plemeno mě uchvátilo svým výrazem i exteriérem. Doslova a do písmene – úplně jsem se do nich zamilovala. Poprvé jsem se s poiteviny setkala na světové výstavě v Paříži. Francouzský chovatel, který je tam prezentoval, však neměl zájem o žádný dialog atd. Mluvím sice francouzsky, ale bohužel jsem měla smůlu... Snad náhoda nás ale opět svedla dohromady a znovu na světové výstavě, tentokrát v Budapešti v roce 2013. Bohužel to však bylo za celkem dramatických událostí. V této skupině vystavovatelů došlo k tragické události. Zemřel totiž handler, který toto plemeno předváděl. A tak jsem byla požádána o pomoc během výstavy a oni mě posléze na oplátku kontaktovali a já je zase požádala o chovný pár poitevinů. Ten jsem si přivezla v roce 2014 – dvouletou fenku a psa. Byl to tedy první chovný pár v

Představte nám, prosím, blíže své krásné psy.

Dnes mám již dvě feny (každá je z jiné krevní linie) a k nim jednoho psa. Jsou to kouzelná stvoření, která vás milují až za hrob. Jsou to psi vytrvalí, rychlí, rádi si hrají a milují svou smečku. Jsou však velice citliví na veškeré léky, které ze země původu neznají, systém chovu probíhá ve Francii jinak. Jde o přirozený výběr, přežije jen ten nejsilnější. Moji psi přišli z tři sta padesátihlavé smečky, ve které vládne tvrdá hierarchie a přes to vlak nejede. Po těch letech, co je mám, jsou již plně socializovaní a vše je v pořádku, zcela se začlenili mezi mé porcelány a nemají žádný problém. Milují syrové maso a granule.

Myslím, že jste na sebe vzala obrovské břemeno. Prakticky „píšete" historii tohoto plemene u nás. Prozraďte nám, jak byste si představovala, aby se chov u nás nadále vyvíjel a jak to ve skutečnosti vidíte?

Bylo by krásné, kdyby se někdo další do chovu zapojil, ale není to snadné, s dalším krytím atd. Do všeho se musí dát spousta energie a času a to se dnes moc nenosí. Myslím, že snad ve Finsku jsem našla skupinu chovatelů,

co již ode mne mají štěňata a čekají na další linii, abychom společně mohli chovat dále. Je to paradox, zrovna Finsko, ale je to tak.

MARTIN RIHA ©

Ačkoliv jde o ne příliš rozšířené plemeno, jeho původ sahá hluboko do minulosti. Povězte nám něco málo o historii těchto francouzských honičů.

Původní plemeno poitevin bylo vyšlechtěno pro lov vlků v oblasti Poitu, to je centrální Francie, avšak nejvíce se dodnes používají pro lov a parforsní hony.

Jak byste tohoto psa vykreslila lidem, kteří jej vůbec neznají?

Poitevin je silný a dobře osvalený pes ladného pohybu. Musí vědět, kdo je jeho pán a bude dělat vše, co mu na očích uvidí. Nelze jej trestat, nic nefunguje, jen trpělivost a laskavost. Samozřejmě v zemi původu to mají nastavené trochu jinak, ale moje metoda je taková a vyplatila se. Jsou to běžci, mají rádi pohyb, ale i umí lenošit.

Jak je na tom poitevin se zdravím?

Zatím se u nich nic zásadního neprojevilo, nejsou ničím zatíženi.

Mohli bychom se dozvědět ještě něco dalšího o povaze tohoto plemene a pro koho se vlastně hodí?

Poitevin bude skvělým parťákem pro nadšené majitele, kteří mají rádi pohyb, procházky v přírodě a jsou fyzicky zdatní. Tito psi jsou schopni blbnout za každé situace. Jejich výchova není složitá, ale pochopitelně musí být vždycky důsledná. Pudy tam jsou, ale i s tím se dá pracovat. Příjemné je, že poitevini jsou prakticky bezúdržboví a minimálně línají.

Plemeno zaštiťuje Klub chovatelů honičů, jaké jsou podmínky pro jeho uchovnění a co nějaké zdravotní testy?

Podmínkou chovnosti je výstava se známkou výborná anebo velmi dobrá, a to ve věku min. 12 měsíců v den výstavy.

Děkuji vám za rozhovor

Iveta Panýrková
Foto: Martin Říha

Země původu: Francie

Klasifikace: VI. skupina FCI - honiči a barváři

Výška: psi 62 – 72 cm, feny 60 – 70 cm

Hmotnost: standard neuvádí

Zbarvení: tříbarevné, s černým pláštěm nebo velkými plotnami, někdy se vyskytují i jedinci bílooranžoví. Vlčí srst (šedohnědé skvrny na zadní straně stehen – p.p.) se vyskytuje u mnoha jedinců.

Standard: 24 naleznete na www.ecanis.cz

Kdo je kdo?

Všichni jsou krásní a chlupatí, někteří i hodně velcí – kdo je to? No přece plemena, která jsou až nápadně podobná právě briardovi. A aby to srovnání nebylo až zase tak snadné, rozhodli jsme se tentokrát nedávat fotografie v postoji, ale snímky ušlechtilých hlaviček. Co myslíte, jsou si podobní? Nebo máte i jiný typ do této rubriky? Pokud ano, neváhejte a zašlete nám vytipovanou fotografii na redakce@ecanis.cz

Katalánský ovčák

Briard

Velký knírač

Země původu: Španělsko, Katalánsko
Klasifikace: I. skupina FCI – plemena ovčácká, pastevecká a honácká
Výška: psi 47 – 55 cm, feny 45 – 53 cm.
Hmotnost: standard neuvádí
Zbarvení: Viděno z odstupu se pes zdá být jednobarevný a s lehce světlejšími odstíny na končetinách. Při bližším pohledu je patrné, že barva srsti je tvořena směsí chlupů různých odstínů: žluté, hnědé, víceméně načervenalé, šedé, černé a bílé. Základní barvy odvozené z této směsi jsou:
• Plavá ve světlých odstínech, středně tmavá nebo tmavá.
• Písková s chlupy zbarvenými hnědě, plavě, bíle a černě, také ve světlých, středně tmavých nebo tmavých odstínech.
• Šedá tvořená bílou, šedou a černou s odstíny od stříbřitě šedé až po černošedou. Je-li černá převládající a je jednoduše kombinovaná s bílou, vypadá jako černá srst pokrytá námrazou.

Standard: č. 327 naleznete na www.ecanis.cz

Země původu: Německo
Klasifikace: II. skupina FCI – pinčové, knírači, plemena molossoidní a švýcarští salašničtí psi
Výška: psi i feny 60 – 70 cm.
Hmotnost: psi i feny 35 – 47 kg.
Zbarvení: čistě černá s černou podsadou, pepř a sůl. U psů se zbarvením pepř a sůl je chovatelským cílem střední odstín se stejnoměrně rozloženým, dobře pigmentovaným pepřením a šedou podsadou. Přípustné jsou barevné odstíny od tmavě ocelově šedé až po stříbřitě šedou. Všechny barevné odstíny musí vykazovat tmavou masku, která podtrhuje výraz a musí harmonicky ladit s příslušným barevným rázem. Výrazné bílé znaky na hlavě, na hrudi a na končetinách jsou nežádoucí.

Standard: č. 181 naleznete na www.ecanis.cz

Cao de Serra de Aires

Země původu: Portugalsko
Klasifikace: I. skupina FCI - plemena ovčácká
Výška: psi 45 – 55 cm, feny 42 – 52 cm.
Hmotnost: 12 až 18 kg
Zbarvení: žluté, kaštanové, šedé, plavé, vlkošedé, s odstíny od světlé po tmavou, a černá, více či méně s pálením, s nebo bez bílých chloupků, ale nikoliv s bílými skvrnami, kromě bílé skvrnky na hrudníku.

Standard: č. 093 naleznete na www.ecanis.cz

Bearded kolie

Země původu: Velká Británie
Klasifikace: 1. skupina FCI – ovčáčtí a honáčtí psi
Výška: psi 53 – 56 cm, feny 51 – 53 cm.
Hmotnost: standard neuvádí
Zbarvení: břidlicově šedá, červenavá jelení, černá, modrá, všechny odstíny šedé, hnědé a pískové, s bílými odznaky nebo bez nich. Nikdy merle/ skvrnité. Jsou-li v osrstění bílé znaky, vyskytují se na tlamě, jako lysinka na temeni, na špičce ocasu, na hrudi, na bězích a na tlapách. Má-li jedinec bílý límec, nesmí nasazení bílé srsti přesahovat přes plece. Bílá by se na vnější straně pánevních končetin neměla vyskytovat nad hlezny. Lehce třídlově zbarvené znaky jsou povoleny na obočí, vnitřní straně uší, na lících, pod kořenem ocasu a na končetinách na přechodu mezi bílou a základní barvou.

Standard: č. 271 naleznete na www.ecanis.cz

Ruský černý teriér

Země původu: Rusko
Klasifikace: II. skupina FCI – pinčové, knírači, plemena molossoidní a švýcarští salašničtí psi
Výška: psi 72 – 76 cm, ale ne méně než 70 cm a ne více než 78 cm, feny 68 – 72 cm, ale ne méně než 66 cm a ne více než 74 cm.
Hmotnost: psi 50 – 60 kg, feny: 45 – 50 kg.
Zbarvení: je vždy černé. Přípustné je i malé množství šedivých chlupů, ne však více jak 1/3 povrchu celého těla.

Standard: č. 87 naleznete na www.ecanis.cz

Foto: archiv redakce, Ladislava Landová

Chovatelé, co říkáte?

Otázka: „Je podle vás správné holit nebo stříhat dlouhosrstá plemena psů?“

Jaro je tady v celé své kráse a teploty nám některé dny vyšplhaly už i k třiceti stupňům Celsia. Spousta majitelů psů řeší v tomto období a ještě více potom v létě „problém“ s dlouhou srstí svých psů, a to nejen z důvodů horka, ale také s množstvím bodláků, větviček, svízele a dalších přírodnin, které jeho čtyřnohý kamarád ve svém kožichu vytrvale nosí domů. Tady se chtě nechtě samozřejmě nabízí i možnost vyřešit tento problém za pomoci nůžek, či holicího strojku. I vy vlastníte plemeno, u kterého standard žádnou podobnou úpravu srsti nepředepisuje, ani nepovoluje. Co si tedy myslíte o podobném nápadu?

„Paní, kdo by se s tím česal, že jo?“

Je s podivem, kolik budoucích majitelů si chodí vybírat svoje „top“ plemeno na výstavu. Zamilují se do jorka se srstí až na koberec, pořídí si štěně „přesně po tomhle tatínkovi, jiné nechci“ a za osm měsíců, nejpozději pak v létě je pejsek téměř dohola, protože „paní, kdo by se s tím česal, že jo?“…

Tohle tedy moc nechápu. Když mě koupání, česání, trimování a přistřihování psa nebaví, proč bych si měla pořizovat dlouhosrsté plemeno? Ovšem abych zase jen nešila do nebohých majitelů, na vině jsou i chovatelé, kteří záměrně podporují tzv. výstaváky ne s dlouhou, ale s předlouhou srstí. Tři roky s takovým „modelem“ obíhají výstavy (ani nechci vědět, kde se pes pohybuje mezi tím; v lese ani na louce to nebude), pak pesana přistřihnou do praktičtější podoby a je z něj plemeník nebo chovná fena. Myslíte si, že to není pravda? Tak mi tedy prozraďte, jak by taková výstavní srst obstála u rození štěňat nebo při kojení … Anebo nemusíte, já to vím – neobstála.

V roce 2013 dostali všichni rozhodčí exteriéru přípis FCI, který je nabádá k preferování takových jedinců, u kterých nebyla chovem některá část jejich těla dohnána do extrému, a tam se mimo jiné i píše: „Srst by neměla být natolik bohatá, aby ovlivňovala pohyb psa, resp. jeho schopnost vidět.“

Myslím, že až zmizí z výstavních kruhů jedinci se srstí nadměrně bohatou a dlouhou, která jim brání žít normální psí život, budeme na ulicích potkávat méně pejsků ostříhaných na ježka, u kterých až po chvíli pečlivého zkoumání dokážeme určit plemeno.

Jiná situace ovšem nastává, když musíme psa nebo fenu nechat vykastrovat. Osmdesát procent kastrátů má po roce od zákroku srst nevalné kvality, zato dlouhou až k nevíře. Tam se přimlouvám za nějaký praktický střih, vhodný do lesa a k vodě, něco mezi šortkami a maskáčem.

Míša Čermáková, CHS Zlatý kavalír
chovatelka kavalír King Charles španělů
www.zlaty-kavalir.cz

Fena v době své výstavní kariéry

Praktický sportovní střih po kastraci

Dva měsíce po ostříhání

Nestříhat, ani neholit!

Odpovím vám opravdu velmi jednoduše – rozhodně nestříhat a ani neholit! Pokud si totiž někdo pořídí dlouhosrsté plemeno, měl by je opravdu mít a ne psa kvůli své lenosti zbavovat srsti. Výjimkou jsou samozřejmě zdravotní důvody. Jitka

Dita Putíková, CHS Daimee Moravia
chovatelka flanderských bouvierů
http://daimeemoravia.sweb.cz/

Srst má ochrannou funkci!

Vlastním psa plemene briard a jeho dlouhá srst psa v létě i v zimě chrání, proto se stříhání nedoporučuje.

Jitka Šerkopová
Majitelka plemene briard
http://brikarro.cz/

Pohoda mého psa je přednější než kokardy na zdi!

Žiji v Irsku, kde je téměř celoročně vlhké počasí, a mí psi pracují od rána do večera na farmě s ovcemi… V současné době jsem asi dva měsíce šťastnou majitelkou ročního briarda snad již v koncové srsti. Bohužel jsem ale ze zdravotních důvodů musela přikročit ke zkrácení jeho srsti asi na polovinu. Pes je neustále nervózní, škrábe se, okusuje se a na těle se mu tvoří boláky, a to i přes řádné vyčesávání a každodenní péči o srst. Na alergii to nevypadá. V potaz beru samozřejmě i již zmíněné klima a častý pobyt v lese, odkud nám v kožichu nosí větve a „kusy stromů“ až do kuchyně, ložnice i postele. Mám nádherného, dokonalého a ve všech směrech úžasného psa, který byl i velmi úspěšný na výstavách. Kam jsme spolu přišli, tam jsme vyhráli. Ovšem nyní spíše než po kokardách na zdi prahnu po klidu a pohodě svého psa. Takže ano, jsem pro případné zkrácení srsti.

Monika Vaňourek
CHS Brilliantstorm

Nůžky do ruky a hurá na letní ohoz!

Schvaluji a u starších psů vysloveně doporučuji! Vím, že se mnou spousta chovatelů nebude souhlasit a bude tvrdit, že takto nasrstěný pes je naprosto přirozená záležitost, ale ono tomu tak není. Díky výstavám a preferenci vzhledu před účelností se podařilo našlechtit dlouhosrstá plemena do tak „ultrahustého“ kožichu, že to nemá s přirozeností cokoli společného. Srst současné délky a hustoty zvláště starší a nemocné psy nemístně omezuje a zatěžuje. Na výstavách to samozřejmě jinak nejde, ale pro domácího mazla je vhodné udržet srst v rozumných mezích. Nemusí se hned stříhat nebo holit, ale pravidelným vyčesáváním (a ne zrovna jemným, obyčejný drátkový kartáč nebo kovový hřeben dokáže slušně kožich protrimovat) lze udržet alespoň trochu rozumnou hustotu a délku. Z historického hlediska je také nestříhaná srst u větších dlouhosrstých plemen úplně mimo skutečnost, protože pracovní zvířata se běžně holila dvakrát do roka spolu s ovcemi, případně si vytrhala srst při pohybu v neprostupném terénu – rozhodně jí nikdo nečesal a majitelé měli jiné starosti než načančávat své čtyřnohé parťáky. Ne úplně ojedinělým argumentem je pak i zkušenost některých majitelů, že po oholení se u jejich psa objevily kožní problémy – to je ovšem primárně problém imunitního systému jedince a majiteli tento fakt ukazuje, že by měl zvážit, zda takové zvíře vzhledem k zdravotnímu stavu současné psí populace vůbec pustit do chovu. A kdo z vás viděl na starých obrazech např. maltezáka v natáčkách, nebo s chlupy připomínajícími nevěstinu vlečku? Předpokládám, že nikdo.

Osobně chovám (tedy spíše jsem takřka třicet let chovala) dvě dlouhosrstá plemena a nepřestává mne překvapovat, jak odlišný přístup mají chovatelé každého z nich. Zatímco u bearded kolií je ostříhání považováno takřka za zločin a uveřejněním fotografie ostříhaného psa se na vás snese nezřídka obrovská vlna nesmyslné kritiky, u portugalských vodních psů se běžně dávají obrázky ostříhaných rodičů i do nabídky štěňat a není problém najít fotografie šampionů a´ la nudista. Že by se chovatelé bearded kolií báli, aby se „neprovalily“ vady, které srst zakrývá a jichž v populaci tohoto plemene tímto hezky přibývá (měkké hřbety, slabá kostra apod.) Čert ví… Takže za mě – nůžky do ruky a hurá na letní ohoz!

Pavlína Vazdová, CHS od Emy Destinové
chovatelka bearded kolií a portugalských vodních psů

Také vám vrtá hlavou nějaká konkrétní otázka a zajímalo by vás, jak se k ní staví ostatní chovatelé?
Tak neváhejte a pošlete nám ji na redakce@ecanis.cz a my jim ji položíme!

Michaela Weidnerová
Foto: archiv chovatelů

Populační genetika

Ing. Luděk Novák nám otevírá další zajímavé a velmi diskutované téma, jakým je populační genetika. Co si pod tímto pojmem můžeme představit a jaké problémy, či výhody to přináší, se dozvíme v následujícím článku. Věnujme tedy chovu psů svou pozornost a chovejme „hlavou“.

Co znamená slovo populace?

Populace je soubor jedinců v určitém teritoriu, kteří mají alespoň teoretickou možnost se mezi sebou volně pářit. Populace jsou v přírodě vymezeny např. přírodními podmínkami, v případě řízeného chovu lze mluvit o populaci uvnitř jednoho klubu.

Počet jednotlivých vloh v populaci se nazývá **genofond** – vlohový soubor populace. Stejně jako v genetice na úrovni buňky a jedince, platí i v populační genetice pevné zákonitosti, jejichž nedodržování se projevuje většinou poněkud opožděně (třeba až po deseti i více letech). Právě proto, že změny v celé populaci se realizují se značnou časovou náročností, mohou chyby působící po delší období způsobit po létech až naprosté zdecimování plemene a jeho záhubu.

Americký bezsrstý terrier - srstnatá varianta (skupinka)

Pestrost genofondu – kámen úrazu chovatelů...

V prvé řadě je třeba neustále dbát o udržování maximální genetické variability (pestrost genofondu). A to je právě v chovu psů velkým kamenem úrazu. Některé kluby ve snaze rychlého získání vynikajících exteriérových výsledků se uchylují ke dvěma fatálním chybám – k příbuzenské plemenitbě a k přeceňování šampionů.

Příbuzenskou plemenitbou na exteriérově špičkové jedince se sice může celkem rychle získat exteriérově kvalitní potomstvo, ale zákonitě dojde k daleko horším

Cao da Serra de Aires

následkům pro další chov. Vzhledem k podobnosti genetického založení příbuzných se prudce sníží genetická pestrost potomstva snížením jeho heterozygotnosti. Zároveň s tím se vlastně automaticky v celkovém genofondu potomstva zvýší podíl většinou recesivně geneticky zakódovaných vad a chorob, které jsou jinak potlačovány řadou jiných genů. Při stále více či méně opakované příbuzenské plemenitbě propuká přímo exploze dědičných defektů a chorob (toho jsme dnes svědky u řady plemen). Zatímco v roce 1928 bylo popsáno u psů celkem jen pět dědičných chorob, je jich v současnu známo asi čtyři sta padesát!!! Z těchto důvodů je i chov založený na liniovém systému (základ – příbuzenská plemenitba) velmi problematický, neboť nezvládne-li se, může v konečné fázi přinést psům spíše utrpení než prospěch. Je škoda, že mnozí naši chovatelé si v těchto souvislostech neberou poučení třeba i ze společenství lidí. Nejenže je příbuzenské spojení zákonem zakázáno a partnerské dvojice v normálních prostředích jsou absolutně nepříbuzné, ale existuje i negativní zkušenost s příbuzenskými sňatky zejména středověké šlechty (hromadění majetku), jejichž následkem došlo k degeneraci potomků a dokonce vymřely i celé rody.

Oslava šampionů není vždy tím pravým...

Glorifikace a přeceňování úlohy šampionů krásy i výkonu vede téměř ke stejnému neblahému cíli. Většina chovatelů chce právě tu svou fenečku nakrýt tím momentálně nejkrásnějším psem. A tak sice poněkud pomaleji, ale jistě si v populaci opět zužujeme genetickou variabilitu. Paradoxně si přitom ani neuvědomujeme, že potomstvo po šampionovi ani zdaleka nemusí být v pozitivních znacích tak úspěšné jako on, neboť do

potomků vstupuje padesát procent jiné genetické struktury (matky). Navíc bychom si spíše měli v chovu všímat rodičů a sourozenců šampiona.

Méně znamená více...

Pro udržení celkově dobrého stavu v chovu (populaci), kde si nesmíme dovolit oddělovat zdraví a krásu, platí rozhodně přísloví, že mnohdy méně znamená více. Raději využívejme širokou škálu a někdy i méně oslnivých plemeníků, nesnižujme se k příbuzenské plemenitbě (nejlépe, když se v rodokmenu potomka neobjeví ani jeden stejný předek) a udržujme tak pestrost genofondu populace, čímž uchráníme především zdraví našich psů. I přitom se správnou selekcí a pečlivým výběrem kvalitní exteriérové výsledky jistě dostaví. Rozhodně je lepší pomalu a postupně vylepšovat exteriér než se dostat do slepé uličky degenerace plemene.

Jednotný přístupu k populaci

Z výše uvedeného logicky vyplývá nutnost jednotného přístupu k populaci určitého plemene. Rozdělení chovatelských klubů pro jedno plemeno se projevuje asi tak, jako kdybychom rozdělili, izolovali a především zmenšili populaci plemene se všemi neblahými důsledky. Především omezení počtu chovných jedinců svádí či nutí dokonce k více či méně vzdálené příbuzenské plemenitbě s dopady především na zhoršující se zdravotní stav těchto „subpopulací“. Neděje se tak naštěstí vždy, protože existuje alespoň malá „berlička“ v podobě nařízení, že rozdělené kluby si musí respektovat své chovné jedince a vzájemně je mohou využívat. Přesto již podvědomě převažuje využívání především „vlastních“ klubových plemeníků.

Představitelé rozdělených klubů by se měli nad tímto stavem zamyslet!

Vždyť rozdělení klubů není naprosto ničím racionálním opodstatněno a jde jen o projev lidské nesnášenlivosti či omezené komunikativnosti. Rozhodně to není ve prospěch psů (jak je někdy klamně deklarováno). Jestli se jedni domnívají, že to dělají lépe než ti druzí, tak je nutno z uvedeného úhlu pohledu konstatovat, že to dělají oba špatně a to už proto, že populaci plemene bezdůvodně a zbytečně rozdělili a potažmo tak své psy ohrozili. Především tím, že vytváří podmínky pro omezení genetické variability populace.

Rozdělení klubů může přicházet v úvahu jen při vysoké četnosti jedinců uvnitř populace na rozsáhlém teritoriu, což v podmínkách ČR asi neexistuje.

Ing. Luděk Novák
Foto: archiv redakce

První odborný článek z pera ing. Nováka přinesl řadu ohlasů a otázek. Pokud vás zajímá cokoliv i k tomuto dílu, napište nám na redakce@ecanis.cz. Na vaše reakce se budeme těšit.

Bergamský ovčák

Pořádně jsme si to užili!

O tom, že světu vládne IPO a agility není pochyb. Jen člověka trochu zamrzí, že stejně skvělé výsledky z jiných sportů jsou poněkud opomíjeny. A protože si myslíme, že to není správné, rádi bychom vyzdvihli výsledky jedné skvělé atletky a jejích psů. Marcela Čapková soutěžila na FMBB 2018 ve třech disciplínách – bikejöringu, canicrossu, ale také v agility. A ve všech měla úspěch v podobě zlaté medaile z bikejöringu, stříbrné z canicrossu a v agility postoupila až do finále.

Marcelo, nejprve mi dovolte pogratulovat vám nejen za náš redakční tým ke skvělým medailovým pozicím na FMBB v bikejöringu a canicrossu 2018. Jaké jsou první pocity z takového úspěchu?

Moc děkuji. Pocity byly samozřejmě pozitivní, byla jsem ráda, že jsme to zvládli a navíc získali dvě medaile. Pořádně jsme si to užili s celou českou reprezentací až na večerním vyhlašování.

Představte nám vaše skvělé psy, se kterými jste dosáhla letos úspěchu.

V bikejöringu jsem závodila s mladou fenou Amidalou, které budou v létě dva roky a která mě moc překvapila svým výsledkem, vzhledem k tomu, že ji mám teprve půl roku. Ukázalo se, že je to „srdcařka“ a budoucí skvělá parťačka. V canicrossu jsem již potřetí závodila s devítiletým Gučíkem, se kterým jsme již dva ročníky vyhráli. On je po Arnym mým dalším psem s velkým „P“.

Aha, Arny (belgický ovčák Malinois) byl tedy asi vaším osudovým psem. Řekla byste nám o něm něco?

Existuje takové pořekadlo, podle kterého má každý za život nějakého svého výjimečného psa, tak u mne jím byl právě Arny, prostě taková spřízněná duše. Skvěle jsme si rozuměli, byl to srdcař a do jakékoliv aktivity, kterou jsem si vymyslela, šel naplno. Opravdu jedinečný pes.

Bylo vždy jasně dané, který z vašich psů bude běhat před kolem a který jen před vámi?

S Gučim jsem vždy závodila jen v canicrossu, a to především vzhledem k jeho ne příliš velkým rychlostním schopnostem, takže u nohaté a rychlé Ami bylo jasné, jakou disciplínu si vyzkouší. Ale tréninkově běhají u kola oba dva.

To ale nejsou vaši jediní psi, je to tak? A se všemi psy se věnujete nějakému sportu.

Ano, mám ještě border kolii a šeltii, s těmi závodím v agility a u rodičů potom maďarského ohaře, který se věnoval loveckému výcviku. Vlastně všichni moji psi jsou především agiliťáci, ale občas si vyzkoušíme i jiné sporty a canicrossu s bikejöringem se věnujeme i v rámci kondiční přípravy.

Jste duší i tělem atletka a to asi nasměrovalo vaši cestu se psy i k takovým sportům jako jsou bikejöring a canicross. Co obnáší příprava psa pro tyto sporty? Asi to není jen tak ho zapřáhnout a vyrazit?

Baví mě tyto sporty, i když musím přiznat, že si ráda zaběhám i bez psů sama na ovále. Příprava na závody je velmi individuální. Odvíjí se od toho, na jaké závody a jakou výkonnost se připravujete, kolik máte času apod. Běžné závody zvládne i netrénovaný pes, ale pokud se připravujete cíleně na konkrétní závod a chcete předvést maximum, tak příprava už musí být trochu promyšlená, aby byla efektivní a v ideálním případě se vám povedlo načasovat formu na konkrétní závod. Před přípravou

na FMBB jsme absolvovali veterinární vyšetření, odběry krve a kontrolní RTG na naší partnerské klinice Vetcentrum, abychom zjistili, zda jsou psi po zdravotní stránce v pořádku a mohou absolvovat náročnou přípravu. Dále jsem měla různé ukazatele v podobě fyzických testů, které byly použity jako vstupní informace pro tréninkový plán. Samozřejmě největším ukazatelem byli samotní psi, každou nepatrnou změnu v jejich chování jsem řešila a přizpůsobovala tréninky, aby nedošlo ke zranění, přetrénování a aby měli psi stále chuť do práce. Důležitou součástí přípravy byla také vhodná regenerace a kvalitní strava, krmila jsme pouze granulemi Devoted a přidávala bylinky. Samozřejmě dávky byly upravovány a psi jsem pravidelně měřila a vážila, abych získala další ukazatele a mohla je následně vyhodnotit.

Je vidět, že jste měla přípravu opravdu propracovanou a nic jste nepodcenila. Jak dlouho jste se se svými psy připravovala na toto mistrovství a dá se vůbec tak náročný trénink skloubit se dvěma psy?

Připravovali jsme se cca tři až čtyři měsíce. Neznamená to však, že jsme po celou dobu trénovali jen canicross nebo bikejöring. První měsíc, dva jsme rozvíjeli všeobecnou vytrvalost a sílu. Tréninky jsme absolvovali všichni tři společně, většinou však ještě s mými dvěma fenkami. Čím více se blížilo mistrovství, tím více jsme tratě zkracovali a zvyšovali rychlost a sílu. Většinu tréninku jsem odjezdila na kole a snažila se ho uzpůsobit tak, aby mohli běhat Guči s Amidalou spolu. To se ve většině případů povedlo a já tak měla čas i na svůj vlastní trénink bez psů. Do tréninků jsme tento rok zařadili i aquaterapii a rehabilitaci na Vetcentru, což byly nejpříjemnější tréninky, kdy pracovali pouze psi, a já mohla odpočívat.

Na letošním FMBB jste ale soutěžili celkem ve třech disciplínách. Kromě bikejöringu a canicrossu i v agility, jak jste dopadli?

V agility jsme ve finále skončili myslím 49., v prvním jumpingu jsme měli chyby a v druhém agility běhu „disk“. Výsledky na první pohled nic moc, ale já jsem spokojená. Povedlo se nám postoupit do nedělního finále a navíc chyby byly moje. Guči běhal moc hezky, vnímavě a navíc i po tom celém zápřahu, který měl v předchozích dnech, rychle. Mým přáním bylo postoupit do finále, užít si poslední dva běhy na mistrovství a ukončit tak Gučiho agility kariéru, což se mi splnilo.

Když jsem pročítala vaše internetové stránky, přiznávám, že opravdu smekám. Každý rok skvělé výsledky a prakticky s každým psem, kterého jste měla. Prozraďte nám váš „recept“ na úspěch.

Děkuji, velmi si zakládám na vztahu se svými psy. Pokud máte se psem fungující vztah, jde vše ostatní již samo nebo alespoň mnohem snadněji. Někdy to trvá opravdu dlouho, ale výsledek vždy stojí za to. Snažím se ke každému svému psovi přistupovat individuálně, zachovat mu jeho přirozenou povahu a využít jeho přednostní pro trénink. Neaplikuji tedy jednu tréninkovou metodu na všechny, ale s každým cvičím jiným způsobem, který danému jedinci vyhovuje. Inspiruji se u ostatních trenérů a závodníků, ale vždy se snažím nabité vědomosti přenést do svého systému tréninku tak, aby to bylo efektivní pro mne i mé psy.

Na webu jsem si také prohlížela psy, kteří s vámi již nejsou. Skvělé úspěchy a krásní psi. Zaujal mě zřejmě váš první pes plemene šiba-inu Bjutil. I s ním jste měla úspěchy na poli agility. Jak se cvičí s plemenem z „pětky“? A co pro vás tento pes připravil na společné cestě?

Ano, Bjutil byl mým prvním psem a také obrovskou školou. Navíc se k nám dostal až jako roční pes z kotce, který rozhodně nemínil respektovat jedenáctiletou holčičku a vlastně vůbec nikoho. Začátky byly tedy opravdu náročné, začala jsme s ním chodit na cvičák, ale svazarmovské metody moc velkou účinnost neměly. Neustále utíkal, nenechal se chytit, byl agresivní na ostatní psy, samostatný, nezávislý a bohužel i strašně moc chytrý. Prostě nás k životu absolutně nepotřeboval. Těšila jsem se, že budu mít konečně pejska, se kterým budu moc dělat všechny ty aktivity, o kterých jsem snila a místo toho jsem měla doma divoké zvíře a nulové zkušenosti. Navíc v té době nebyl internet v takové podobě jako dnes, takže najít jakékoliv informace o výcviku nebo tréninku, nepřicházelo v úvahu. Po několika letech však začalo docházet ke zlepšení, našla jsem správnou motivaci, začínali jsme mít vztah, z parkúru agility utíkal už jen občas a nechal se chytit... Nakonec jsme spolu závodili až do jeho dvanácti let v nejvyšší kategorii A3. Složili jsme zkoušky ZOP a ZPU1 a hlavně si vybudovali společný vzájemný vztah. Byla to obrovská škola a obrovský test trpělivosti a vytrvalosti, díky němuž jsem se však naučila hledat různé způsoby, přemýšlet o tréninku, zkoušet nové věci a hlavně nic nevzdávat. Bylo to těžké, ale s odstupem času vím, že mi tahle zkušenost strašně moc dala. Takže díky, Bjuťo!

Vy i díky zkušenostem z vrcholového sportu aplikujete svoje poznatky do tréninku zvířat. Co je vaším cílem a co lidem v tréninku nabízíte?

Kromě tréninku a převýchovy psů se věnuji také kondiční přípravě psů a psovodů. Zde se mi moje poznatky a zkušenosti z vrcholového sportu opravdu hodí. Snažím se systematicky pracovat s týmy, připravit je na určitý závod nebo jim pomoci jen v určité oblasti nebo s konkrétním problémem. Celkově aplikuji svoje zkušenosti při sestavování tréninkových plánů, při vedení běžeckých či kondičních tréninků a workshopů. Je spousta věcí a souvislostí, které si lidé při tréninku neuvědomují a mým cílem je pomoct jim efektivně trénovat a zlepšovat se.

Marcelo, velmi pěkně se mi s vámi povídá, a tak si dovolím ještě jednu otázku na závěr. Je teprve polovina května, co vás letos ještě s pejsky čeká?

Letos nás čekají ještě kvalifikační závody na MS a EO v agility a na podzim MR BO v canicrossu a bikejöringu. To jsou zatím dva pevné body, jinak o dalších akcích jsem zatím neměla moc času přemýšlet, teď si dáme chvíli od všeho pauzu a pak uvidíme.

Děkuji za rozhovor.

Iveta Panýrková
Foto: David Pavlíčk, Pavlína Suchánková

První pomoc aneb Jak účinně zasáhnout při přehřátí organismu

1.díl

Sluníčko začíná pěkně hřát a jaro se pomalu, ale jistě brzy přehoupne do léta. Venkovní teploty stoupají a našim chlupáčům hrozí přehřátí (hypertermie). I přes časté články, reportáže v TV i v radiích o nebezpečí vysokých teplot pro psy se na klinice setkáváme pravidelně s přehřátými psy. Majitelé bezhlavě házejí na přímém slunci psovi balónky, nechají ho v autě se slovy, že si jdou jen nakoupit a on přece vydrží. Mnohdy ale opravdu nevydrží…

Pozor na uzavřené prostory!

Psí organismus se ochlazuje zrychleným dýcháním s otevřenou tlamou. Vzduch cirkuluje a vytváří se jeho proudění, které psa ochlazuje. Dochází ale i k odpařování vody a ztrátě tekutin. Člověk se ochlazuje pocením, ale psi mají potní žlázky pouze na tlapkách a to je ve vysokých teplotách mnohdy nedostatečné. Proto ve chvíli, kdy je pes v uzavřeném prostoru nebo je „uřícený“, může dojít ke kolapsu organismu.

Rychlost přehřátí závisí na typu psa, prostředí a aktivitě. Predispozice k rychlému přehřátí mají zvláště brachicefalická plemena, jako jsou buldočci, mopsové, boxeři apod., ale také štěňata a psí senioři nebo psi trpící kardiovaskulárním onemocněním. Zkolabovat však může i zdravý a trénovaný pes.

Co se vůbec děje při takové hypertermii v organismu?

Fyziologická hodnota tělesné teploty u psa se pohybuje v rozmezí 37,5 – 39°C. Hypertermie znamená zvýšení vnitřní teploty těla nad fyziologickou hodnotu. U psa nazýváme hypertermií stav nad 39°C. Při zvýšené teplotě se rozšiřují cévy v kůži, čímž se postupně ochlazuje vnitřní prostředí organismu. Pokud tento proces nestačí a selže i mechanismus pocení na tlapkách, vnitřní teplota stále stoupá. Postupně vlivem nedostatečného okysličení krve dochází k poruchám kardiovaskulárního systému, kolapsu organismu vedoucímu až k bezvědomí. Při teplotě nad 42°C může stav dospět až k denaturaci proteinů v buňkách a následné smrti.

Jak poznáme, že je pes přehřátý?

Pes bude velmi silně hyperventilovat, uvidíte i dýchání do břicha, bude neklidný, ve vážných případech může být i apatický. Sliznice psa budou rudě červené, ve vážných případech se zabarví do fialovo-modré barvy (to značí nedostatek kyslíku).

Co dělat ve chvíli, kdy zpozorujeme tyto příznaky?

Důležité je organismus ochladit. Zchlazení musí ale probíhat postupně. Psa umístíme do stinného/chladného místa a poté můžeme začít s ochlazováním studenou vodou, nejprve na tlapkách, po chvíli přidáme nohy, břicho a hrudník. Lze namočit i hlavu a krk. Pokud je pes při vědomí, můžeme mu dát napít vody, nikdy však ne ledové a vždy přídělově po troškách. V žádném případě psa neponořujeme do vody, nebalíme do mokrých ručníků apod. **Prudké zchlazení může způsobit šokový stav organismu.** Při hypertermii dochází k rozšíření cév, při špatném zchlazení (např. zabalení do mokrého studeného ručníku) dojde k rychlému stažení těchto cév a tím pádem i k rychlému nárůstu krevního tlaku. Krevní oběh ani orgány na toto nejsou připraveny a organismus upadá do šoku.

Prevence hypertermie je jednoduchá!

Nenechávejte psa nikdy na přímém slunci např. v přepravce nebo uvázaného před obchodem atd. Výcvik a vycházky směřujte na brzké ranní a pozdní večerní hodiny, nikdy ne přes sluncem rozpálený den. Tyto aktivity se snažte směřovat do stinných lesů, nikoliv na rozpáleném asfaltu, kde zase hrozí i popáleniny na tlapkách. Psa samozřejmě nezavírejte v autě, a to ani s otevřenými okýnky, byť by to mělo být jen na chvilku. Nemůžete totiž předem vědět, kde a co vás zdrží, a za život vašeho čtyřnohého kamaráda to opravdu nestojí. Zvažte běhání za aportem, i přestože ho psovi házíte do vody – může dojít k rychlému vyčerpání organismu a následnému utonutí psa. Když už musíte jít se psem na přímé slunce, zajistěte mu dostatek pitné vody, případně můžete pořídit chladící dečku do auta nebo chladící vestu pro psa.

Kateřina Šponarová
Foto: archiv Kateřiny Šponarové

PRVNÍ POMOC PSA.CZ

V dnešní době jsou psi našimi parťáky, součástí rodiny a stejně jako u lidí bychom jim měli umět poskytnout první pomoc při úrazu, pozření jedu, tonutí apod. Jak na to a ještě mnohem více si povíme na našich kurzech.
www.prvnipomocpsa.cz

Nejbližší seminář první pomoci: 30. června 2018, informace naleznete na www.prvnipomocpsa.cz.

Stopujeme přesně 7.díl

Na tento díl se většina z vás už jistě těší.
ANO – konečně začneme stopovat!

Hurá do stopy!

Pokud jste poctivě pracovali ve čtvercích a v cyklických stopách, máte v tuto chvíli nadšeného stopaře, který dokáže:

- Intenzivně pracovat 40 minut ve stopě
- V klidu sedět před nášlapem a soustředit se na práci
- Pracovat za všech podmínek, okolností i rušivých vlivů

Pokud jste poctivě pracovali i na sobě, umíte:

- Připravit vždy identický úvodní rituál a správně namotivovat psa na práci
- Pracovat se stopovacím vodítkem
- Orientovat se v terénu
- Pracovat s emocemi

Pokud vy i váš pes splňujete výše uvedená tvrzení, pak se můžeme pustit do další práce, tedy konečně do té zajímavé stopařiny. Odteď už bude práce pro vašeho psa daleko zajímavější a pestřejší, ale pozor – pro vás daleko náročnější a to ve všech ohledech. Ale postupně….

Technika položení stopy

Nyní se budeme minimálně dva měsíce zabývat plně propamlskovanými stopami. Než se ale pustíme do položení první stopy, je třeba si říct, co k tomu všechno potřebujeme vědět. Pro naší první šlapanou stopu si v první řadě vybereme optimální podmínky. Podle poučky o zvyšování kritérií musíme nastavit ideální podmínky, které náš pes ovládá a ve kterých je mu příjemné pracovat proto, abychom mohli zvýšit další kritéria. A postup z cyklické stopy do šlapané je tedy opravdu velmi velké zvýšení kritérií! Takže se podíváme do svého stopařského deníčku a zjistíme, jaké podmínky má náš pes nejraději, kdy mu nejvíce „chutnalo“ a šlo stopovat a podle toho se zařídíme. Nejsnazší podmínky bývají většinou v ranním termínu, na nízkém osení, při teplotě kolem 18 °C a za úplného bezvětří. Zkusíme tedy takové podmínky naplánovat a jdeme na to!

1. Volba pamlsků

Už v cyklických stopách jsme pracovali s většími pamlsky a do šlapaných stop je musíme zvětšit ještě o trochu, aby se psovi – zejména v počátečních trénincích – dobře hledaly. Zároveň ale granulky musejí být jen tak velké, aby jednu stihnul zhltnout dřív, než ponoří nos do další šlápoty. Pokud zvolíte příliš velké granule a váš pes je bude dva-tři kroky chroupat, potom přejde několik dalších pamlsků i šlápot, protože se nebude soustředit na práci. Dle velikosti psa a jeho schopností rychle konzumovat tedy zvolte optimální velikost.

2. Nášlap

Každá stopa (naprosto vždy) bude začínat nášlapem. Ten už umíme! Nebudeme vyšlapávat žádné větší čtverce, ale po té, co zapíchneme stopovací tabulku ke své levé noze, postojíme si na místě vedle ní, budeme si trochu podupávat, a vyšlapeme mini čtvereček o velikosti čtyři šlápoty vedle sebe a dvě za sebou. Čtvereček plně vypamlskujeme.

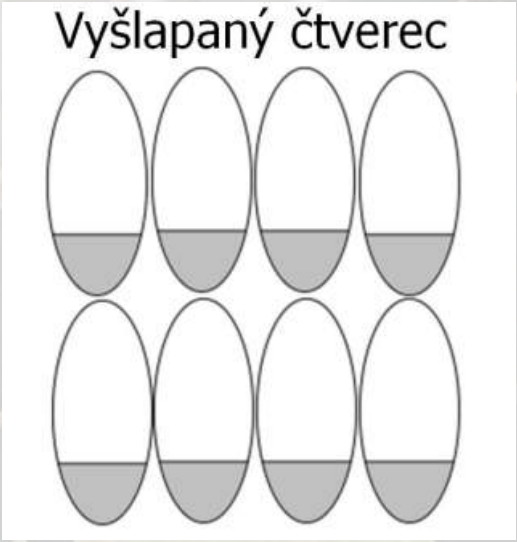

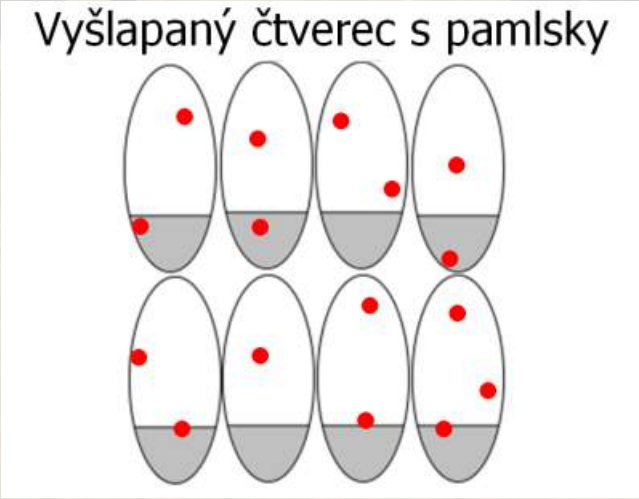

3. Jednotlivé šlápoty

Potom se vydáme do šlapání stopy. Na začátku si našlapeme stopu rovnou a krátkou, aby se pes seznámil s novým tréninkem a také proto, abychom se my naučili šlapat, než se pustíme do delších a náročnějších stop. Vyrazíme tedy v přímém směru, který si předem vybereme. Na první stopě se budeme snažit dělat menší kroky a držet co nejužší krok, abychom to psovi napoprvé co nejvíce usnadnili (poučka se zvyšováním jednotlivých kritérií). Uděláme tedy první krok, došlápneme, následně zvedneme nohu a posuneme o cca pět centimetrů zpět a došlápneme ještě jednou. Tím nám vznikne na zemi dvojitý otisk boty. Tento „manévr“ jsme udělali proto, abychom mohli vložit pamlsek. Stejně, jako jsme ve čtverci měli zakázáno klást pamlsky mimo vyšlapaný terén, musíme dodržovat toto pravidlo i ve šlapaných stopách. Tedy vložit pamlsek vždy do šlápoty. A tím, že jsme udělali dva otisky boty, na tom původním nám zůstane místo pro vložení pamlsku – do špičky původního otisku, tedy před špičku boty do místa, kde právě stojíme. Pozor – když posouváte nohu o kousek zpět, nešoupejte s ní po zemi, ale zvedněte a znovu položte. Abyste zbytečně neporušovali terén víc než je potřebné a nepřidružovali do stopy další intenzívní pachy (šťáva z rozšlapaných rostlin, živočichů atd.).

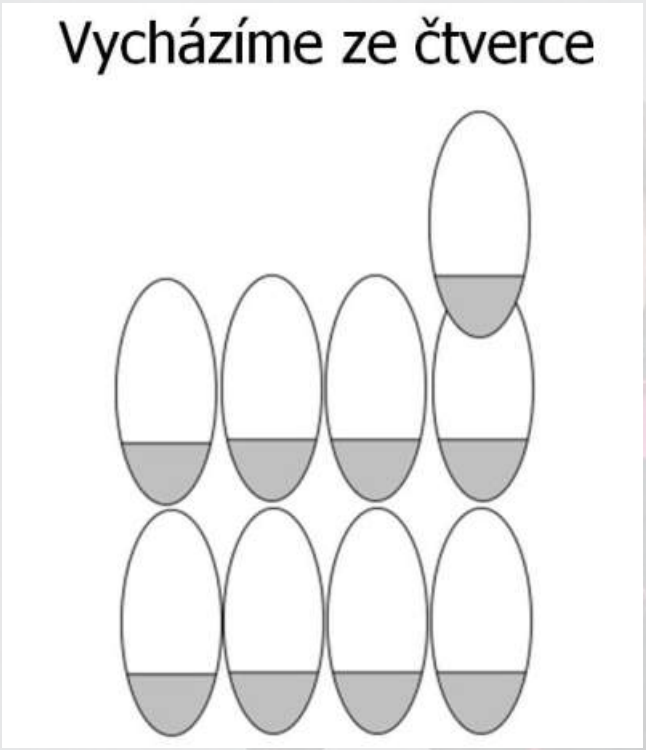

Pamlsek vkládáme vždy do špičky, nikoliv do paty, a má to hned několik důvodů:

- Pes musí prohledat celou šlápotu, aby na jejím konci našel pamlsek
- Je to jednodušší pro naši koordinaci pohybu než se otáčet a vkládat pamlsek do paty
- Až budete vynechávat pamlsky a budete šlapat stopu rychle (v tempu běžné chůze), velmi těžko by se vám za chůze otáčelo, abyste vložili pamlsek do paty
- Při otáčení můžete ztratit orientaci v terénu

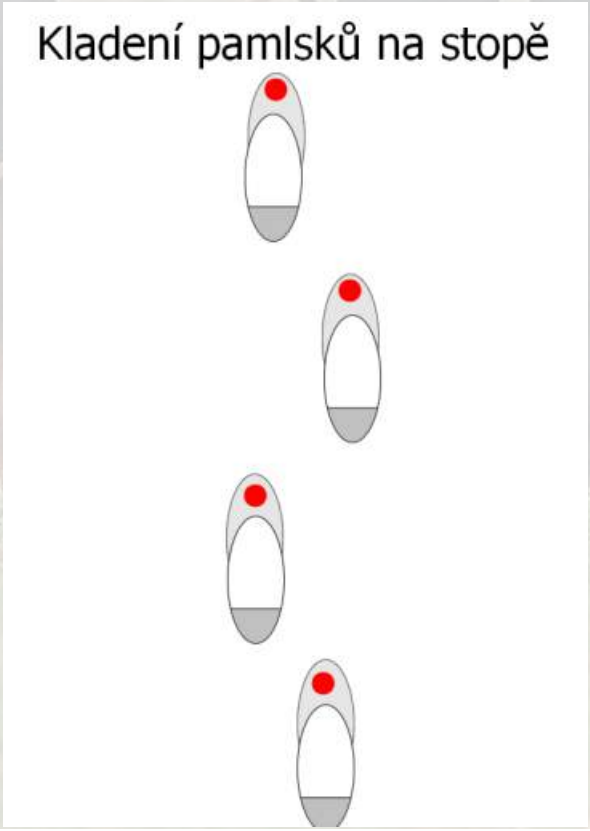

Zastánci vkládání pamlsků do paty tvrdí, že pamlsek vložený v patě pes nevidí, zatímco pamlsek vložený ve špičce pes vyhledává zrakem. Do jisté míry s nimi souhlasím, ale barvu terénu a výběr vhodných pamlsků jsme již probrali. A pokud se vám stane, že půjdete na opravdu holé povláčené pole, kde by pamlsek mohl být vidět, tak zkrátka budete došlapovat špičkou boty tak silně, aby v ní následně pamlsek zmizel a pes ho neviděl. Všechny ostatní faktory hovoří PRO vkládání pamlsků do špičky.

Pro náš první trénink našlapeme stopu dlouhou třicet kroků!

4. Ukončení stopy

V budoucnu budeme stopu ukončovat předmětem (předměty se též budou nacházet v průběhu stopy), ale v tuto chvíli ještě žádný předmět nemáme a stopu nějak ukončit musíme. Proto zvolíme stejný konec, jako jsme dělali doteď – tj. motivace pro pokračování v práci. Našlapeme zase čtverec! Úplně stejný, jaký jsme udělali na nášlapu, tedy dvakrát čtyři šlápoty a plně propamlskovat.

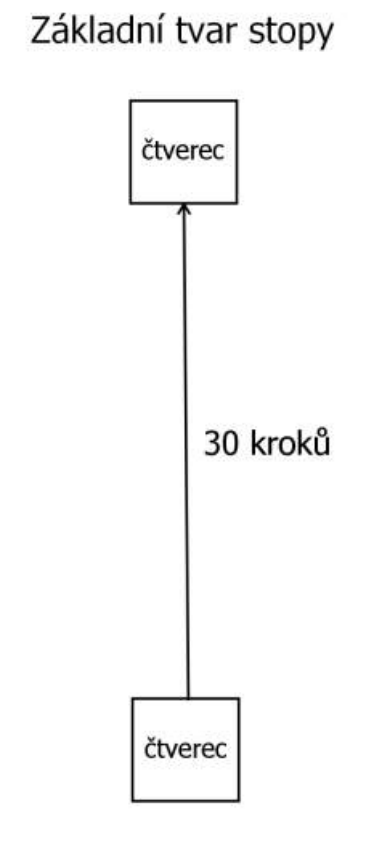

Vypracování stopy

Stáří stopy zvolíme opět podle našeho psa, co mu nejvíce v minulosti vyhovovalo. Tipuji, že to bude stáří kolem 20 – 30 minut. Dodržíme vše, co jsme dělali před cyklickou stopou. Stejný rituál, stejnou mechaniku nasazení stopovacího vodítka, stejný příchod k nášlapu, stejný povel pro začátek stopy.

Je velmi pravděpodobné, že pes se bude chovat úplně normálně jako v cyklické stopě, tj. začne vypracovávat nášlap a vyhledávat pamlsky. Ale protože do stopy se už nebudeme vracet (jako v cyklické stopě), tak na nášlapu si dáme pozor, aby nevyrazil rychle kupředu, ale aby ho skutečně celý prohledal a vybral všechny pamlsky. Držíme ho tedy nakrátko, nenecháme ho vyběhnout, případně mu můžeme ještě rukou ukázat, kde pamlsky zbyly. Ale pokud vaše práce v cyklických stopách byla precizní, měl by toto zvládnout pes úplně sám bez vaší pomoci.

Až pes prohledá nášlap, vyrazí kupředu. Zatímco vy jste si s našlapáním stopy dali velkou práci a vidíte to jako obrovský krok kupředu – váš pes velmi pravděpodobně vůbec nebude řešit změnu, nebo jen minimálně. V prvních šlápotách mu zřejmě bude chvíli trvat, než pochopí systém, ale po pár krocích už mu to bude jasné. Na začátku je třeba jít opravdu těsně za ním, držet ho nakrátko, nedovolit mu aby nějakou šlápotu přešel a případně mu pomáhat mechanicky i naváděním rukou.

Když dojdeme na konec, tedy do čtverce, ukončíme stopu jako vždy před tím – tedy počkáme, až ve čtverci zbyde minimum granulí (o kterých pes ví) a s pochvalou a případným hecováním psa ze stopy mechanicky vytáhneme. Stále dodržujeme zásadu, že pes má odcházet ze stopy tak, aby se těšil na další a litoval pamlsků, které ve stopě zanechal.

Tak – máme za sebou první stopu, setřeme pot z tváře, zapíšeme do deníčku, a jdeme plánovat co dál. Pokud nejsme s naší první stopou spokojení, tak si našlapeme další tak snadnou a budeme pracovat na případných problémech. Věřím ale, že se vám všem první šlapaná stopa povedla, a tak můžeme přidat. Jako první kritérium začneme zvyšovat délku stopy. Pokud náš pes totiž žere pouze na stopě, tak na těch třiceti krocích se moc nenajedl.

Jdeme na činky!

Říkáme tomu činky a je to několik na sebe navazujících kratších stop, které spojují mini čtverečky. Tedy v podstatě přesně to, co jsme dělali v naší první stopě, jen budeme přidávat délku stopy a počet čtverečků.

Délka stopy mezi jednotlivými čtverečky by měla být od třiceti do šedesáti kroků. Optimální je asi tak padesát, ale protože víme, že naším největším nepřítelem je stereotyp, budeme si kroky mezi jednotlivými čtverečky vždy počítat

a dodržovat jejich různý počet. Čtverečky v průběhu stopy děláme proto, že v podstatě simulujeme předměty, kterými čtverečky v budoucnu nahradíme. V tuto chvíli mají čtverečky následující funkci:

- Ve čtverci si pes odpočine
- Ve čtverci se pes nažere
- Slouží pro nás jako pomůcka v orientaci (jistota že jdeme správně)
- V případě, že potřebujeme práci z nějakého důvodu ukončit (pes nepracuje dobře), potom ve čtverci máme jedinou možnost (vždy s motivací jako na konci)

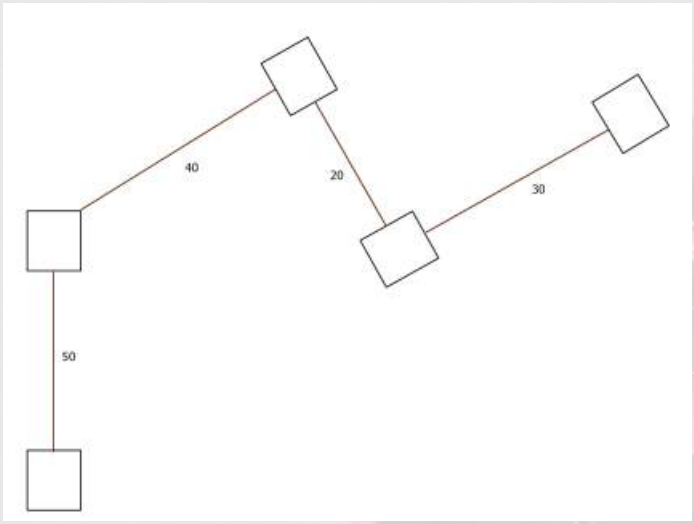

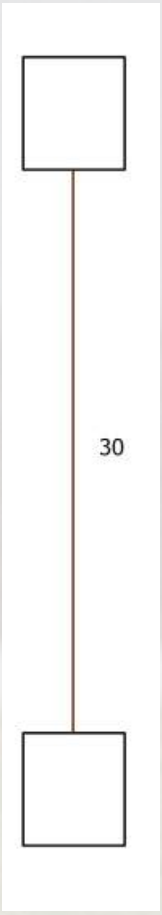

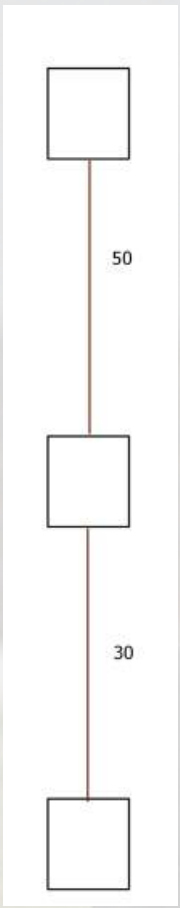

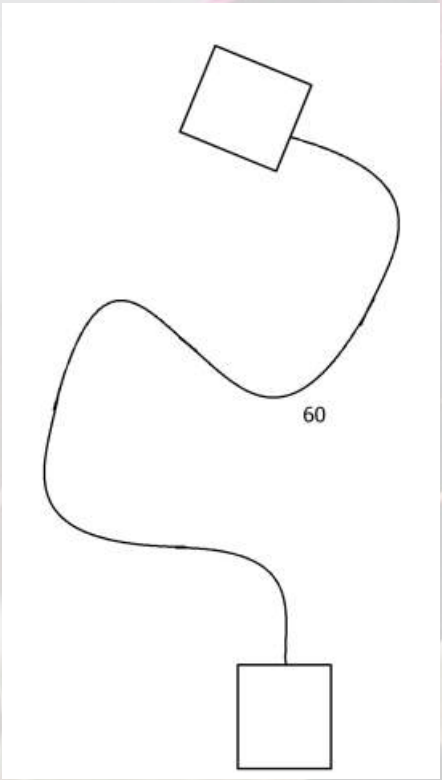

POZOR – až začnete šlapat činky o větším počtu čtverců, nezapomeňte si ten poslední označit, abyste nezapomněli, který to byl a kdy práce končí. To se opravdu stává – i lepším stopařům.

V prvních činkách můžete šlapat úseky mezi jednotlivými čtverci rovně, abyste se naučili orientovat se v terénu a pracovat se stopou. Ale velmi brzy je nutné rovně šlapané stopy opustit a šlapat zásadně oblouky, hady, nepravidelné tvary. To proto, aby se pes nenaučil chodit automaticky rovně, ale aby byl neustále ve střehu a musel každou šlápotu vyhledávat. To se nám v budoucnu velmi vyplatí, až začneme trénovat lomy. Stejné je to s vycházením ze čtverce do stopy. Jednou vyjdete v přímém směru, jednou do levého rohu, jednou úplně doprava a stále to budete muset střídat.

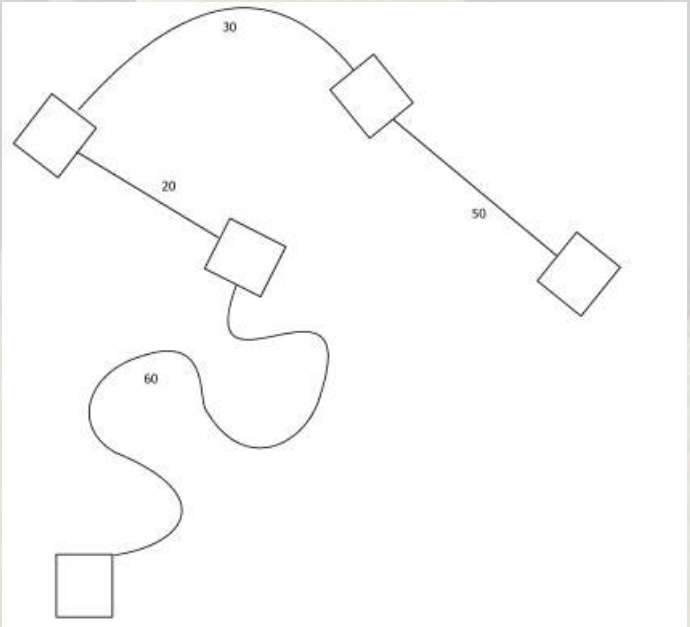

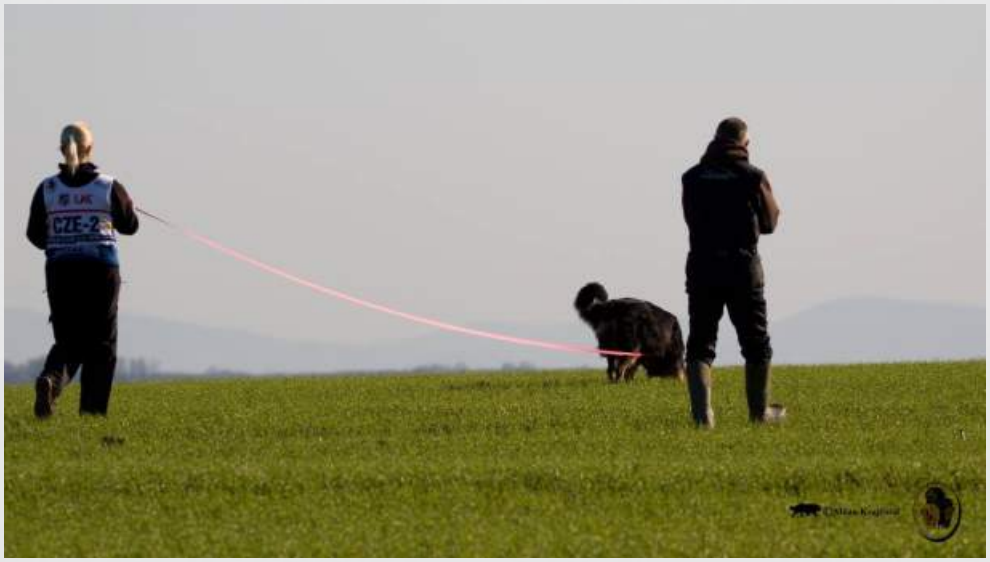

Na co si dávat největší pozor?

Do příštího dílu byste se postupně měli dostat na délku stopy 250 – 300 kroků, tj. cca šest úseků a sedm čtverců. Na co si dávat největší pozor? Na tempo a přecházení pamlsků! Tempo by mělo být rovnoměrné v průběhu celé stopy a přecházení pamlsků nesmíte dopustit. Pokud by se stalo, že vám pes bude měnit tempo například tak, že bude spěchat ke čtvercům, nebo bude z různých důvodů zrychlovat, je třeba zvýšit hodnotu pamlsků ve stopě. A to naprosto nepravidelně. Pokud do stopy dáváte běžnou krmnou dávku, můžete některé úseky obohatit o lepší pamlsky a například do jedné z deseti šlápot vložit pamlsek vyšší hodnoty (kousek vařeného masa, jiný druh granule, párek…) zkrátka něco, čím psovi stopu zatraktivníte a zvýší to jeho úsilí prohledávat pečlivě každou šlápotu s vidinou lepšího pamlsku. Pozor – pokud to ale přeženete, může se stát, že pes začne přecházet pamlsky nižší hodnoty. To rovněž nesmíte dopustit, proto těch atraktivních musí být jako šafránu – aby to bylo pouze zpestření. A vůbec nemusí být v každé stopě, ale jen v některých!

Zkrátka ve šlapaných stopách už musíte hodně pracovat s fantazií, opravdu pečlivě si hlídat stereotyp, a okamžitě reagovat na každou chybu vašeho psa. Někdy si to neuvědomujeme, ale oni nás mají opravdu přečtené – a to je bohužel pro trénink to nejhorší co nás může potkat. Proto šlapejte každý den úplně jinou stopu. Střídejte časy, terény, délku stopy, pamlsky které používáte, počet oddílů a čtverců… Nedopusťte, aby stopa vašemu psovi zevšedněla a aby začal pracovat jakkoliv automaticky. Jediné, co musí být naprosto automatické a vždy stejné, je úvodní rituál a vaše chování před stopou i v průběhu stopy.

Komu vadí čtverce?

Může se stát, že máte psa, kterému čtverce na stopě začnou brzy vadit. Ano, to se stává a poměrně často. Některý pes stopuje pro žrádlo, jiný pro žrádlo a potěšení ze stopy a někteří psi se postupem času začnou tak soustředit na stopování, že jim žrádlo na stopě začne překážet. A to zejména pokud ho bude hodně a nebudou se s ním chtít zdržovat. A to se právě často stává ve čtvercích. Někteří velmi nadšení stopaři začnou po čase čtverce ignorovat, vyberou jen pár granulí a pokračují ve stopě, která je pro ně zajímavější než stání na místě a zdržování se s jídlem. Pokud takového psa máte, potom ho nenuťte ve čtverci setrvávat. Zatímco systematické vybírání pamlsků z každé šlápoty je POVINNOST, na které trváme, tak zdržování se ve čtvercích má být pro psa pomoc, nikoliv překážka v práci. Nadšenému stopaři tedy můžeme čtverce ze stopy odstranit a to buď úplně (tak že ponecháme pouze poslední čtverec, který stopu ukončuje), nebo je zmenším na minimum, a to tak, že místo čtverce se spoustou pamlsků do stopy nepravidelně zařadíme šlápotu, ve které bude větší hromádka granulí. Funkci čtverce to splní – tedy dáme psovi jackpot v podobě velké odměny, která ho udrží v pozornosti a navíc si chvíli odpočine, než hromádku granulí zkonzumuje.

Připadá vám dnešní díl krátký? Možná je, ale pokrok, který momentálně po vás budeme chtít, bude opravdu velký. Takže si připravte záda (budete je stále ohýbat) a hurá do terénu!

Stopám zdar!

Katka Houšková
www.katcinasmecka.cz
Foto: Milan Krajčovič, Roman Rakovan

Tetanus není radno podceňovat!

Tetanus je velmi nebezpečná infekce, která může postihnout všechny teplokrevné živočichy včetně člověka. Bez léčby končí v drtivé většině případů smrtí nakaženého jedince.

Toto onemocnění je způsobeno bakterií Clostridium tetanii, která se vyskytuje volně v prostředí, v půdě a trusu zvířat ve formě spór. Spóry jsou inaktivní (nemnoží se), velmi odolné a ve vnějším prostředí dokáží přežívat řadu let. Oproti tomu tzv. vegetativní stádium, které se dokáže rozmnožovat, roste pouze v místech bez přístupu vzduchu (jedná se o tzv. anaerobní organismus), je náchylné k běžným teplotám a chemickým prostředkům.

Vznik onemocnění

Onemocnění vzniká, pokud se spóry Clostridium tetanii dostanou do rány, jako jsou krvácející dásně při výměně zubů u štěňat, hlubší zranění, abscesy, špatná pooperační péče o chirurgickou ránu, porušený trávicí trakt, zranění dělohy nebo pochvy při porodu, obroušení zubů až na dřeňovou dutinu (např. chytáním kamínků). V ráně se spora změní ve vegetativní stádium, které se množí a produkuje toxiny tetanolyzin a tetanospasmin. Tyto toxiny, zejména tetanospasmin, jsou zodpovědné za příznaky onemocnění. Z neporušeného trávicího traktu se toxiny nevstřebávají, protože jsou zničeny trávicími enzymy.

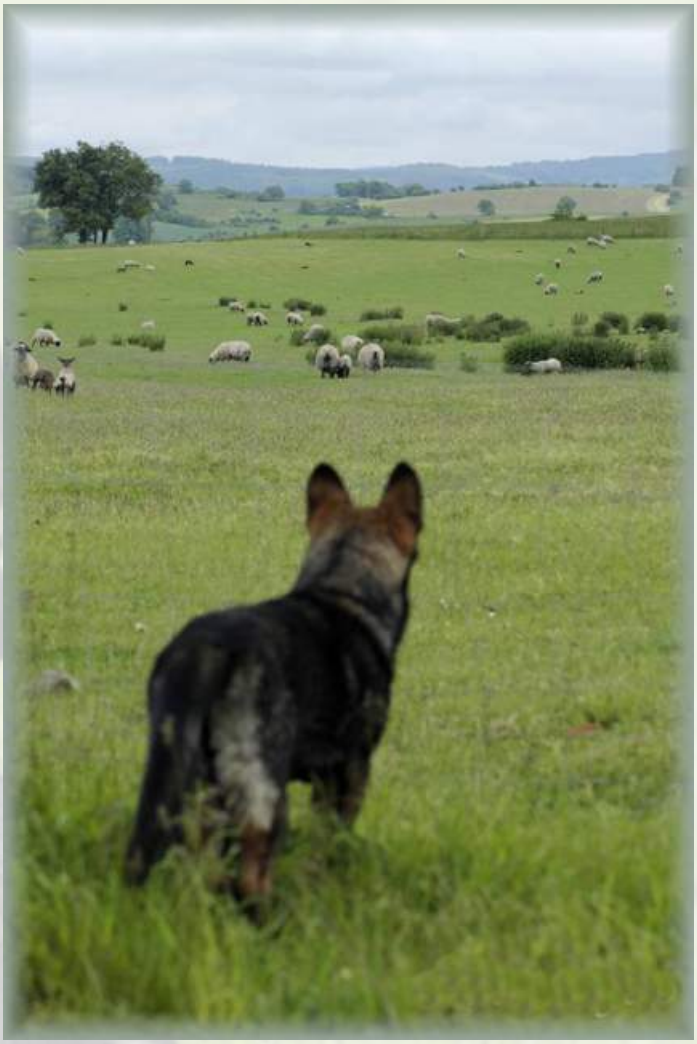

Tetanospasmin vyprodukovaný v ráně se šíří podél nervů směrem k centrální nervové soustavě (mozek a mícha). Postihuje nervové spoje, kde blokuje uvolňování GABA, což je látka, která za normálních okolností zastavuje přenos nervového vzruchu. Důsledkem této blokády jsou tonické křeče svalů (svaly jsou napjaté, tuhé, nedochází k záškubům), případně poruchy srdečního rytmu.

Různé druhy zvířat jsou vůči infekci rozdílně citlivé; nejcitlivější jsou koně, ovce, kozy, morčata, králíci, myši a člověk. Masožravci jsou k infekci mnohem méně vnímaví, kočky jsou dvanáctkrát odolnější než psi. U psů byla prokázána i plemenná a věková predispozice. Nejcitlivější jsou němečtí ovčáci (cca padesát procent ze všech nakažených psů), dle věku jsou nejvíce postižena přezubující štěňata (až sedmdesát pět procent případů). U koček nebyla věková ani plemenná predispozice zaznamenána, na jednu kočku s tetanem připadá asi dvacet nemocných psů.

Příznaky

První příznaky se obvykle objevují pět až deset dní (výjimečně dva až tři týdny) od proniknutí bakterie do organismu. Tou dobou již nemusí být žádné poranění patrné. Pokud dojde k průniku infekce rankou na hlavě, nastupují příznaky onemocnění dříve než v ostatních případech.

Lokalizovaný tetanus se projevuje ztuhnutím svalů nad místem průniku infekce, může se rozšířit na protilehlou stranu nebo přejít v celkovou formu.

Generalizovaný (celkový) tetanus začíná ztuhnutím svalů končetin, topornou chůzí a problémy při vstávání a uléhání, ocas je obvykle odtažený od těla. Působením toxinů na nervové spoje převažuje napětí natahovačů končetin nad ohybači, proto jsou končetiny napjaté a s postupující nemocí je stále obtížnější je ohnout. Zvíře má zvýšenou tělesnou teplotu. S postupující nemocí není pacient schopen vstát, pouze leží na boku.

Napětím svalů a kůže na hlavě dostává pacient typický výraz – uši jsou nepřirozeně blízko u sebe, na čele jsou výrazné vrásky, koutky tlamy jsou staženy dozadu (tzv. sardonický úsměv), čelisti jsou pevně sevřené. Oči mohou být zapadlé, objevuje se šilhání a vystupuje třetí víčko. Zvíře nadměrně sliní, má problémy s polykáním, které přechází až v neschopnost polykat. Objevují se srdeční arytmie a potíže s dýcháním. Psi mohou bolestivě naříkat, pokud nedošlo ke křeči hlasivek a ztrátě hlasu. Pacienti jsou velice vnímaví ke zvukovým a světelným podnětům, které u nich vyvolávají křeče celého těla a opistotonus (křeč svalů páteře, která vypne celé tělo do oblouku s extrémním záklonem hlavy). Komplikací může být zácpa a neschopnost močit v důsledku křeče svěračů. Smrt nastává v důsledku dechového selhání, které je způsobeno křečí mezižeberních svalů, nadměrnou sekrecí do dýchacích cest nebo zasažením mozkového centra pro dýchání.

Diagnostika

Diagnóza tetanu se opírá především o typické klinické příznaky a anamnézu výměny zubů nebo neošetřeného poranění. Laboratorní diagnostika je málo specifická a obtížná. Tetanus má natolik typické příznaky, že jej téměř nelze zaměnit s jiným onemocněním. V úvahu přichází některé záněty mozku a míchy (např. v důsledku psinkové infekce) nebo otrava botulinem či organofosfáty.

Terapie

Prvním a nejdůležitějším zákrokem je aplikace antitoxinu (sérum proti tetanu), který neutralizuje toxiny, které ještě nepronikly do mozku, případně se budou teprve tvořit. Terapeutická dávka po jednorázovém podání se v organismu udržuje čtrnáct dní, takže není třeba aplikaci opakovat. K nežádoucím účinkům patří především riziko anafylaktického šoku po podání séra, kterému se však dá předejít podáním antihistaminik a kortikoidů, které nežádoucí reakci zabrání.

Aplikace antibiotik je nutná k likvidaci množících se (vegetativních) stádií klostridií a tím k zástavě produkce dalších toxinů. Antibiotika také snižují riziko prostupu bakterií ze střeva do krevního řečiště v případě zácpy.

Nutné je zklidnění pacienta léky, aby byly utlumeny křeče svalstva (tzv. sedace). Celková anestezie není příliš vhodná, protože dále tlumí dýchání pacienta. Pokud je nutné uvést pacienta do umělého spánku, je třeba zajistit dýchací cesty, případně připojit pacienta na umělou plicní ventilaci, aby nedošlo k zadušení.

Pokud je nalezeno místo infekce, mělo by být dobře vyčištěno, nejlépe roztoky vnášejícími do rány kyslík (peroxid vodíku, hypermangan), na který jsou klostridie citlivé.

Podpůrná terapie zahrnuje trvalou intenzivní péči. Pacient by měl být uložen na klidném a tichém místě – nejlépe v zatemněné samostatné místnosti, aby nedocházelo k nadměrnému dráždění nervové soustavy. Nutností je měkké lože a pravidelné polohování jako prevence proleženin. Pokud pacient není schopen polykat, jsou mu veškeré tekutiny a výživa aplikovány přes kanylu přímo do žíly. Je-li tento stav dlouhodobý, lze mu zavést sondu přímo do žaludku. Pokud to pacientův stav dovoluje, je třeba provádět masáže svalů a pasivní pohyby kloubů. V případě neschopnosti vymočit se je nutné cévkování, při zácpě klystýr. Dále se monitoruje funkce srdce a dýchání a v případě potřeby jsou podány příslušné léky.

Léčba je dlouhodobá, intenzivní hospitalizace je nutná na jeden až tři týdny (dle stupně rozvoje onemocnění v době návštěvy ordinace), ale přesto často končí úhynem pacienta.

Prognóza

Prognóza vyléčení je u psů dubiózní (tzn. cca padesát na padesát), kočky se obvykle vyléčí. Prognózu zhoršuje nízký věk pacienta, poranění blízko mozku (na hlavě), rozsah původního poranění (hlavně u koček), rychlý nástup klinických příznaků a pozdní zahájení terapie.

Prevence

Důležité je důkladné ošetření všech hlubších poranění, u štěňat nabídnout vhodné hračky k okusování (vyhnout se zabláceným klackům, kamenům, požírání trusu koní a jiných zvířat). U psů lze provést vakcinaci po dvanácti týdnech stáří s revakcinací za tři až čtyři týdny a pak každé dva roky. U koček se vzhledem k vyšší odolnosti vakcinace považuje za zbytečnou.

Onemocnění se nepřenáší mezi jednotlivými zvířaty ani ze zvířat na člověka.

MVDr. Lucie Veselá
www.vetallia.cz
Foto, video © Vetallia, s.r.o., archiv redakce, Monika Vaňourek

Tomuto článku předcházel čtenářský dotaz v naší veterinární poradně právě na téma onemocnění tetanem. Přečíst si jej můžete na www.ecanis.cz.

Proč pejska trimovat a ne holit?

V minulém čísle jsem vám slíbila, že se budeme trochu více věnovat trimování. Trimují se především hrubosrstí psi, kteří, jak jsme si minule vysvětlili, patří do skupiny středně srstých psů. Připomenu jenom, že je nevhodné tyto psy holit. A co tedy vlastně ono trimování je?

Co bychom o chlupech měli vědět...

U většiny plemen roste podsada kratší a její obměna probíhá dvakrát do roka, podobně, jako u přírodní srsti. To znamená, že podsada, tedy chlup sekundární, projde růstovými fázemi anagen, katagen a v telogenní fázi folikul chlup podsady přestane vyživovat, uvolní jej z papily a vypudí ven.

Ovšem pesíky (chlup primární) v telogenní fázi jsou stále částečně vyživovány a proto chlup stále přirůstá, ale pouze slaboučký a svojí strukturou připomíná spíše chlup podsady. Dokud chlup v telogenní fázi zůstane přisedlý na papile, folikul nemůže začít s tvorbou nového silného chlupu. Někdy se psi drbou o všechno možné, aby se těchto chlupů zbavili. Válí se a třou se ze všech stran o koberce, vaše nohy, o laťky u plotu apod. To už je vlastně stav zoufalství, protože je svědí folikuly, které již dlouho nebyly zbavené přestárlého chlupu, a psi se chtějí této staré srsti podvědomě zbavit. Nikdy bychom neměli čekat, až situace doje do tohoto stádia. Proto je třeba starý primární chlup z folikulu zavčas odstranit. Podržíte v prstech přestárlý chlup a tahem po srsti jej vytáhnete z kůže, tedy i z folikulu ven. Tím uvolníte papilu ve folikulu, a ta může konečně tvořit nový silný a zdravý chlup. Trimováním tedy napodobujeme línání srsti, jak to známe u přírodních psovitých šelem.

Jak často trimovat?

Protože víme, že se u přírodních psovitých šelem uvolňují pesíky postupně v průběhu celého roku asi dvakrát, tak i trimování by mělo postupně v průběhu celého roku probíhat tak, aby se konkrétní folikul stihl od chlupu uvolnit také přibližně dvakrát (zde záleží na plemeni psa). U výstavních jedinců se doporučuje trimování srsti po 2 – 3 týdnech, u jedinců, kteří na výstavy nechodí, lze intervaly prodloužit až na dva měsíce. Tak máme zaručeno, že i po trimování bude mít váš pejsek funkční srst s mladými pesíky, které budou při deštích odvádět z povrchu těla vodu.

Jezevčíkovi po trimování zůstala funkční srst.

Jestliže si ale zvolíte intervaly delší než dva až tři měsíce, bude v telogenní fázi již úplně všechna primární srst, a tak se může stát, že se pes vytrimuje tak zvaně na podsadu. Jak víme, podsada neodpuzuje vodu, rychle provlhne a váš pes může i v mírném dešti prostydnout. Navíc trimování veškeré primární srsti je opravdu nepřirozené a pro kůži náročné. Kůže se tak při nedostatečném krytí stává náchylnou.

Trimování po dlouhé době, pejsek bohužel zůstal v podsadě.

Stříhání problémy neřeší...

Pokud ale pejska necháte ostříhat, nevyřešíte vlastně uvolnění papily ve folikulu a ta stále tvoří nedostatečně vyživený pesík, který je více podobný chlupu podsady. Pokud se váš pes těchto zbytků drbáním nezbaví sám, poroste mu jemná srst k nerozeznání od srsti podsady. A protože je i vnitřní struktura chlupu rostoucího v telogenní fázi omezená, je i zbarvení této srsti silně zredukováno. Barva u těchto psů je velmi omezená, srst jemná, někdy vlnitá až kudrnatá. Taková srst neodpuzuje vodu, a tudíž postrádá svoji funkčnost. Pes se v dešti promočí velmi snadno, potom dlouho schne a tak může lehce nastydnout.

Náš zákazník, náš pán – opravdu?!

Někdy se stává, že zákazník trvá na oholení psa „co nejvíc." Pokud psí kadeřník vyhoví, může se lehce stát, že se pes i při velmi krátkém pobytu na sluníčku spálí. I já mám ve své klientele pár zákazníků, kteří si postavili hlavu, a že prý jim poradil soused, že je lepší a levnější, když si nechají psa oholit. Přece mi za úpravu psa trimováním nebudou platit! Koupili si mašinku, pejska oholili a za tři čtvrtě roku byli zpět, ale už s pěkně rozvinutou folikulitidou, jiný s vyhojenými spáleninami od slunce, a tak dále, a tak dále. Věřte proto, že chceme v salonech pro vašeho psa to nejlepší, i když to samozřejmě nemůžeme dělat jaksi zadarmo. Však za práci chce dostat odměnu každý. Nebo ne?

Štěně anglického kokršpaněla při první úpravě srsti trimováním.

Zpět k podsadě

U kokršpanělů například přerůstá podsada přes pesíky. Podsada (srst sekundární) do telogenní fáze dospívá až po třech až sedmi letech. U každého psa to není úplně stejné, ale zásadní je zde ta skutečnost, že pokud je podsada delší než pesík, natahuje při deštích vodu a pes může prostydnout. Protože nejcitlivější částí psa jsou záda, déšť padá ze shora, snažíme se tedy trimovat podsadu především na horní polovině psího trupu. Tento stav přerostlé podsady se nechá přirovnat k našemu oblečení. Jako, kdybyste si pláštěnku dali na tělo a svetr navrch. Budete v dešti dobře oblečeni? Spodní část těla kokrů by zase dlouhá, hutná podsada měla chránit proti trnům, když pes pracuje v zarostlém hustém a křovinatém lese.

Čím psa trimujeme?

Přerůstající podsadu, pokud je dlouhá, vytahujeme z kůže s pomocí gumových prstů, ve kterých nám neklouže, a tak můžeme sekundární chlup dobře odstranit. Také lze použít trimovací hrabičky, jen se s nimi na pejska nesmí tlačit a vyhrabává se, nebo chcete-li, trimuje se zásadně po srsti, nikdy ne jinak. Po vytrimování hlavy, krku a zad se může pejsek vykoupat a dle standardu rasy poté doupravit.

Úprava trimováním je opravdu velmi náročná jak fyzicky, tak i časově, a proto prosím na kvalitní práci a vašeho pejska nechvátejte. Pokud budete psí kadeřnici stresovat, že už musíte být někde jinde, nebude ve stresu jenom psí kadeřnice, ale také váš pejsek. A levnější to uspěcháním také nebudete mít. Prostě dopřejte hlavně svému čtyřnohému kamarádovi pohodu, protože si ji zaslouží.

Text a foto: Jarmila Kašparová
http://www.strihaniupravapsu.cz/
http://www.strihaniupravapsu.estranky.cz
https://www.facebook.com/salon.argos.strihani.uprava.psu/

Moje štěstí Darinka aneb Další velká výhra!

Jde to pomalu, po krůčcích, ale my se nevzdáváme a z každého dílčího úspěchu máme obrovskou radost. Společně se nám podařilo posunout se zase o něco dál…

Konečně „na volno“!

Tak si Darinka konečně po dlouhé a studené zimě užívá krásného a teplého počasí. Po dlouhých měsících strachu, že ji stále ještě nemůžeme ani po zahradě pustit na volno, se konečně i toto „zlomilo“ a fenka se dočkala volného pobíhání. Zahrada je samozřejmě oplocená. Po úspěšném zvládnutí přivolání a zbavení se obav, že by se Darince mohlo něco stát, máme konečně upřímnou radost z jejího dalšího pokroku. S našimi ostatními psími holčičkami dovede hodiny běhat a skotačit, pochopitelně vždy pod naším dohledem, ale aniž bychom se museli bát, že dojde k nějakému úrazu. Darinka je skvělá, že i při své velikosti dovede být velmi opatrná při hrátkách se svými malými psími kamarádkami, nejmenší z nich má totiž pouze kilo dvacet. A nutno ještě dodat, že takové dovádění si užívá i s naší kočkou. Na druhou stranu nás ale ještě čeká mnoho dalších výzev, jako je třeba chování k cizím lidem. Tam bohužel nedůvěra a strach nadále zůstávají.

A ještě jedna pozitivní zpráva nakonec!

Jak již všichni zajisté víte, potýkáme se s potravinovou alergií a bohužel jsme byli nuceni odbourat jakékoli dobroty a pamlsky, ale i na tento problém jsme nakonec vyzráli. Začala jsem pro naše fenky péct domácí psí sušenky a úspěch je obrovský. Takže opět můžeme holčičky odměnit vždy nějakou tou dobrotou.

Na přečtenou příště…

Jana, Darinka a zbytek psí rodiny.
Foto: Jana Kristková

Nezapomínejme, prosím, pomáhat těm, kteří to potřebují, a hlavně těm, kteří sami pomáhají ostatním! Určitě si to zaslouží i organizace „Galgo v nouzi“ v čele s Magdou Urbíkovou a Ladislavem Lacinou. Věřte, že i malá částka může být velkým darem a obrovskou pomocí, když se takových drobných příspěvků ve finále sejde více.

Číslo transparentního účtu 2300224662/2010

Internetový kynologický magazín eCanis
redakce@ecanis.cz

Šéfredaktorka
Iveta Panýrková
panyrkova@ecanis.cz

Redakce
Naděžda Aronová, aronova@ecanis.cz
Iveta Panýrková, panyrkova@ecanis.cz
Michaela Weidnerová, weidnerova@ecanis.cz

Project manager
Michal Svoboda
michal@crnet.cz

Sídlo:
eCanis media, s.r.o.
J. Boreckého 1002/21
370 11 České Budějovice 2
Tel. +420 722 613 220
www.ecanis.cz

Další číslo vychází
16. června 2018